

Hallgasd meg, Isten, esdő
könyörgésemet, szabadítsd
meg lelkemet az ellenség
félelmétől!

Zsolt 64,2

LXXX. évf. 9. • (3940.)
2024. március 3. • Ára 420 Ft

Az értelemmel karöltve a hit mutatja az irányt

A Pázmány bölcsészkarának diplomaátadója Budapesten

Fotó: Thaler Tamás

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészeti és Társadalomtudományi Kara (PPKE BTK) 2023/2024-es tanévének diplomaátadó ünnepségét február 24-én tartották a budapesti Szent István-bazilikában. Százkilencvenkét hallgató vehette át diplomáját, akik az idei akadémiai évben végeztek a karon.

Az ünnepi esemény kezdetén Birher Nándorral, a PPKE BTK dékánjával az élen bevonult az oltár elé a kar vezetősége, majd a templomban jelen lévő hallgatókkal és rokonaikkal együtt elénekelték a Himnusz. A diplomaátadón részt vettek a társkarok képviselői, valamint Botos Máté, Nagy László, Szilágyi Csaba prodékán is. A Himnusz eléneklése után Kozma Gábor, a PPKE BTK lelkeségi ügyekért felelős dékánhelyettese vezetésével végzős hallgatók adtak hálát az egyetemi életért, az elért

eredményekért, és fohászokdtak szakmai útjukértékteljes kibontakozásáért.

Kozma Gábor beszédében rámutatott: az egyetemi évek kiváltságos időszakot jelentenek az ember életében, az erőgyűjtés, a tudományos igényű szellemi gazdagodás időszaka ez a teremtés rendjének fényében. A dékánhelyettes Kuminet Gézát, a PPKE rektorát idézve hangsúlyozta: „a sikeres felvételi és az elnyert diploma után most a személyes szakmai élet útja nyílik meg a diplomások előtt – Krisztus jelenlétében”. A dékánhelyettes kifejtette szilárd meggyőződését, hogy a mostanra globálissá vált békétlenség, a Szentföldön is jelen lévő háborúskodás és gyűlölködés ellenére lehetséges a globális béke, az erre való törekvés pedig önmagunknál kezdődik: „a zajos világban szükségünk van a csendre, hogy felfedezhessük Krisztust, s általa és együtt mások javára” élhessünk.

(Folytatás az 5. oldalon)

Neked mit jelent az Egyház?

A Magyar Katolikus Püspöki Konferenciának a közös szolgálatában végzett tevékenységét bemutató kampánya

Méhekként
a sasok csatájában

Teremtésvédelmi konferencia Vácon
6. oldal

Tegyük emberibbé a várost!
Szentmise az elhunyt hajléktalanokért
8. oldal

XII. Piusz pápa lelkülete
a Castel Gandolfo 1944 című
kiállításról
12. oldal

(Részletek a 11. oldalon)

A béke legnagyobb akadály a bennünk van

Szerzetesek tartottak imaestet a Szent István-bazilikában

A jubileumi szentévre készülve a Magyarországi Szerzeteselőjárók Konferenciájának Irodája (MSZKI) imaestet szervezett a budapesti Szent István-bazilikában Tégy engem békéd eszközévé címmel. Az eseményre február 24-én, az orosz-ukrán háború kezdetének második évfordulóján került sor. Közös szentségimádást követően Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök, a bazilika plébánosa mutatott be koncelebrált szentmisét.

Németh Emma SSS, a Szociális Testvérek Társasága kerületi előjárója, a Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciájának elnöke bevezető beszédében elmondta: „azért jöttünk, hogy imádkozunk a békéért, elsősorban a szív békéjéért, hogy az kiáradjon a környezetünkre, országunkra, a világra”. Emlékeztetett

Ferenc pápa szavaira, miszerint napjainkban a harmadik világháború zajlik a világban – részletekben. Ismertette, hogy a szerzetesi intézmények a békéért tartottak egész napos zárandoklatot, amelynek végén elimádkozták a rózsafüzért.

(Folytatás az 5. oldalon)

Elevenné kell tenni a múltat

Beszélgetés Soós Viktor Attilával, a tíz éve fennálló Nemzeti Emlékezet Bizottsága tagjával

Tíz évvel ezelőtt hozta létre az Országgyűlés a Nemzeti Emlékezet Bizottságát (NEB). A kutatókból, szakértőkből álló szervezet célja „a kommunista diktatúrával kapcsolatos állami emlékezet megőrzése, a kommunista diktatúra hatalmi működésének feltárása”. A Rákosi Mátyás és Kádár János nevével fémjelzett korszakban minden eszközzel igyekeztek megtörni a rendszerre veszélyesnek ítélt egyházakat. Soós Viktor Attila történéssel, a NEB tagjával a kommunista egyházüldözésről beszélgettünk.

– Ateizmusa mellett, vagy azon túl, miért tekintett ellenségként az ideológia vezérelte kommunista diktatúra az egyházakra?

– A második világháború után az egyházak voltak a legnagyobb társadalmi beágyazottságú szervezetek. A kommunisták mindvégig igyekeztek csökkenteni ezt a befolyást. A társadalom egészének tekintetében hittek abban, hogy az embereket át lehet formálni, olyannyira – ahogyan azt a Rákosi-érában szerették volna –, hogy akár meg is szűnnek az egyházak. A kádári politika annyiban módosított ezen, hogy az ellenségesnek vélt egyháziakkal szemben felléptek, ám a lojális egyházi sze-

replőket hagyták működni. De még a hatvanas években is problémát jelentett a hatalomnak, hogy sok esetben a párttagok is részt vettek egyházi rendezvényeken – esküvőn, keresztelőn vagy temetésen. Azt ők is érezték, hogy ezt nem lehet megtiltani, ám igyekeztek minimalizálni ezek számát.

– Melyek voltak az egyházüldözés szakaszai?

– A második világháború után elsősorban azokkal szemben léptek fel, akik valami módon összetűzésbe kerültek a szovjet katonákkal.

(Folytatás a 9. oldalon)

A fősvénység: kísérltet a halálfélelem elűzésére

A Szentatya január 24-én a VI. Pál Teremben tartott dél-előtti általános kihallgatás keretében folytatta a rossz szokásokról (ún. főbűnökről) és az erényekről szóló katekézissorozatát. Az 1Tim 6,8–10 újszövetségi szakasz alapján a fősvénységről elmélkedett. A kihallgatás végén megemlékezett a holokauszt nemzetközi emléknapjáról, és háborúk befejezését, a béke megteremtését sürgette. Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Folytatjuk katekéziseinket a főbűnökről és az erényekről. Ma a fősvénységről beszélünk, vagyis a pénzhez való ragaszkodásról, mely megakadályozza az embert a nagylelkűségben. Ez nem olyan bűn, amely csak azokat érinti, akiknek nagy vagyona van, hanem ez egy mindenkire érintő, bűnös késztetés, melynek gyakran semmi köze bankszámlánk egyenlegéhez. Szívünk betegsége, nem a pénztárcánké. A sivatagi atyák vizsgálódásai erről a jellemhibáról rávilágítottak arra, hogy a fősvénység olyan szerzeteseket is hatalmába keríthetett, akik bár hatalmas örökségről mondtak le, cellájuk magányában mégis ragaszkodtak kis értékű tárgyaikhoz: nem adták kölcsön, nem adtak belőle, még kevésbé voltak hajlandók elajándékozni.

A kis dolgokhoz való ragaszkodás, mely elveszi az

ember szabadságát! Ezek a tárgyak mintegy fétissé váltak számukra, melytől lehetetlen volt elszakadni. Egyfajta viszszaesés ez a játékát szorongató kisgyermek állapotába, aki azt ismételteti: „Enyém! Enyém!” Ebben a magunknak követelésben a valósághoz való beteges viszony rejlik, mely kényszeres gyűjtögetéshez vagy kóros felhalmozáshoz vezethet. A kigyógyulásra ebből a betegségből a szerzetesek egy drasztikus, de rendkívül hatékony módszert javasoltak: elmélkedést a halálról. Bármekkora vagyont halmoz is fel valaki ezen a világon, egy dologban teljesen biztosak lehetünk: az a vagyon nem fog beférni a koporsóba. A vagyont nem vihetjük magunkkal! Itt mutatkozik meg e jellemhiba értelmetlensége. A birtoklási vágy, melylyel közeledünk a dolgokhoz, csak látszólagos, mert nem mi vagyunk a világ birtokosai: ez a föld, melyet szeretünk, va-

lójában nem a miénk, mi csak jövevényként és zarándokokként élünk rajta (vö. Lev 25,23).

Ezek az egyszerű megfontolások felismertetik velünk a fősvénység esztelenségét, de legmélyebb okát is. A fősvénység a halálfélelem elűzésére tett kísérltet: olyan biztosítókat keres, amelyek valójában szétmállanak abban a pillanatban, amint megragadjuk őket. Emlékezzünk a balga emberről szóló példabeszédre, aki nek a földje bőséges termést hozott, s ezért azon töprengett, hogyan bővítsen raktárait, hogy az egész termést eltehesse! Mindent összeszámolt, mindent megtervezett a jövőre. Nem számolt azonban az élet legbiztosabb változójával: a halállal. „Esztelen – mondja az evangélium –, még az éjjel

az felébred, egyáltalán nem zavartatja magát a történetek miatt, hanem a tolvaj nyomába ered, és amint utoléri, ahelyett, hogy visszakövetelné az ellopott holmikat, átadja neki az otthonában maradt dolgokat is, és azt mondja: „Ezeket elfelejtetted elvinni!”

Testvéreim, mi lehetünk birtokosai a nálunk lévő javaknak, de gyakran épp az ellenkezője történik: végül a javak birtokolnak bennünket. Vannak olyan gazdagok, akik már nem szabadok, már pihenni sincs idejük, óvintézkedéseket kell hozniuk, mert a vagyon felhalmozása annak őrzését is megköveteli. Ezek a gazdagok állandóan szoronganak, mert a nagy vagyonra sok verejtéssel lehet csak szert tenni, de egy pillanat alatt el lehet veszíteni. Elfelejtik az evangéliumban elhangzó figyelmeztetést, mely nem állítja, hogy a gazdagság önmagában bűn lenne, de azt igen, hogy felelősséggel jár. Isten nem szegény: ő mindennek az Ura, de – írja Szent Pál – „bár gazdag volt, értetek szegénnyé lett, hogy szegénysége által meggazdagodjatok” (2Kor 8,9). Ez az, amit a fősvénység nem ért meg. A vagyon sokak számára áldás forrása lehetett volna, ehelyett

a boldogtalanság zsákutcájába vitte őket. Csúnya a fősvénység ember élete. Emlékszem egy férfi esetére, akit a másik egyházmezejében ismertem meg. Nagyon tehetséges házasság volt. Ez a férfi a testvéreivel felváltva vigyázott fekvőbeteg édesanyjára, aki reggelente joghurtot evett. A férfi reggel csak féldoboz joghurtot adott neki, hogy a másik felét délután adja oda, s így spóroljon féldoboz joghurtot. Ilyen a fősvénység, ilyen a javakhoz való ragaszkodás. Aztán meghalt ez a férfi, a virrasztásra menő emberek pedig meggyeztek: „Na, látjátok, nincs semmi ennél az embernél, mindent hátrahagyott.” És kicsit gúnyolódva hozzátették: „Alig tudtuk lezárni a koporsót, mert mindent magával akart vinni.” A fősvénység neveltségessé tesz bennünket: életünk végén oda kell adnunk a testünket és a lelkünket az Úrnak, és mindent hátra kell hagynunk. Vigyázzunk! Legyünk nagylelkűek! Mindenki legyen nagylelkűek, de különösen azokkal, akiknek legnagyobb szükségük van rájuk! Köszönöm.

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican News

Magyarul is megjelenik a Szentszék imádságról szóló könyvsorozata

Január 23-án sajtótájékoztató keretében mutatták be a Vatikánban a 2025-ös szentévre felkészítő imádság évét és az imádságos elmélyedést segítő könyvsorozatot, melyet Az imádság iskolája címmel a Magyar Kurír magyarul is megjelentet.

Az alábbiakban részleteket közlünk Rino Fisichella érsek, az Evangelizáció Dikasztériuma prefektushelyettese és Graham Bell prelátus, a dikasztérium egyik titkárhelyettese beszédének magyar nyelvű fordításából.

Rino Fisichella érsek:

Az elmúlt hetekben Ferenc pápa több alkalommal is az imádság évének nevezte a 2024-es évet. Múlt vasárnap az Űrangyalá elimádkozásakor hivatalosan is megnyitotta ezt az évet, melyet különleges módon az imának szentelünk. Ferenc pápa már abban a nekem címzett, 2022. február 11-én kelt levelében, melyben az Evangelizáció Dikasztériumát bízta meg a 2025-ös szentévről megszervezésével, a következőket írta: „Már most örömmel gondolok arra, hogy a jubileumi eseményt megelőző 2024-es évet az imádság nagy »szimfóniájának« szentelhetjük.

Mindenekelőtt annak, hogy viszszerjünk arra irányuló vágyunkat, hogy az Úr jelenlétében időzzünk, hogy meghallgassuk és imádjuk őt. Továbbá annak is, hogy megköszönjük Isten irántunk tanúsított szeretetének sokféle ajándékát, és dicsérjük a teremtésben való működését, mely mindenkit a teremtett világ tiszteletére és felelős, konkrét, tevékeny védelmére kötelez.

2024 a hamarosan kezdődő szentévről való felkészülés éve lesz, melynek során világosabban ki kell rajzolódnia a jubileumi év spirituális horizontjának, mely sokkal fontosabb az összes szükséges és sürgős szervezési feladat-

nál. Ahogy a Szentatya az év végi hálaadó liturgián hangsúlyozta: „A keresztény ember, Mária-hoz hasonlóan, a remény zarándoka. És pontosan ez lesz a 2025-ös szentévről témája: »A remény zarándokai.

Ahhoz, hogy a szentévről olyan esemény legyen, amely lelkileg gazdagítja az Egyházat és Isten egész népének az életét azáltal, hogy a remény konkrét jelvé válik, a keresztény reményre jellemző várakozás szellemében kell előkészíteni és megélni a közösségekben. Az imádság éve teljes mértékben megfelel ennek az igénynek.

...Minél hangosabbá válik a technológia dübörgése, mely látszólag minden vágyunkat kielégít, annál mélyebbé válik igényünk az igazi lelkeségre, mely segíti az embert találkozni önmagával létének igazságában és az Istennel való hiteles kapcsolatban.

...Az imádkozás módjainak olyan széles skálája létezik, hogy senki sem tudja hiánytalanul összegyűjteni és megfogalmazni őket. A sebtében végzett imától a szórakozott imáig; a szemlélődő imától a bánat könnyeivel küzdő imáig... az imát nem gyömöszölhetjük semmilyen sémába, mert hitünket alapvetően meghatározza az, hogy a hívó egyén bensősége és kizárólagos személyes kapcsolatban áll Istennel.

Az imádság éve tehát ebbe az összefüggésbe illeszkedik. Az Úrral való kapcsolatot szeretné elősegíteni, és valódi lelki megpihenésre kíván alkalmat nyújtani. Ezért dikasztériumunk több olyan segédesszközt készít, amelyek végigkísérik a következő hónapokat, és amelyek az imádságnak egyfajta „szimfóniáját” alkotják, melyből a keresztény közösség és az egyes hívők táplálkozhatnak. Ferenc

pápa először írt az imádságról szóló könyvsorozatunkhoz, s ebben így fogalmaz: „Az imádság a hit lélegzése, a hit legigazibb kifejeződése, egyfajta szótlán kiáltás, mely az Istenben hívő és önmagát Istenre bízó ember szívéből tör elő.” Ennek értelmében az imádság éve semmiképpen sem akadályozni kívánja a helyi egyházak programjait, hanem épp ellenkezőleg, hatékonyan támogat minden tervezett

rozat az imáról (2020. május 6. – 2021. június 16.), Magyar Kurír, Budapest, 2021, 144 oldal.

A kötet megvásárolható az Új Ember könyvesboltban (Budapest, V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig) vagy megrendelhető az Új Ember online könyvtárházban. – a szerk)

II. Továbbá megjelentetünk egy nyolc kötetből álló könyvsorozatot az imádságról.

Graham Bell prelátus:

Idén, 2024-ben a Vatikáni Könyvkiadó egy kis könyvsorozatot ad ki, melynek kötetét – nemzetközi híru szerzők tollából – a keresztény imádkozás szempontjait járják körül. A sorozat kiadója az Evangelizáció Dikasztériuma, azon belül pedig a világban folyó evangelizáció alapkérdéseiről felolós szekció.

Ezt a nyolc kötetből álló sorozatot a püspöki konferenciák rendelkezésére bocsátjuk, hogy hasznos segítséget nyújtson az imádság mélyebb megértéséhez.

A Ferenc pápa előszavával megjelenő első kötet címe: *Pregare oggi. Una sfida da vincere [Mit jelent ma imádkozni – Kihívás, mellyel szembe kell nézni]*. Szerzője Angelo Comastri bíboros, az egyik legismertebb lelkesítő író, aki Vatikánváros általános helynöke és a Szent Péter-bazilika esperese volt. A már kapható, olasz nyelvű kiadvány emlékeztet az ima szükségességére, és szempontokat kínál ahhoz, hogy „más szemlélettel és más szívvel” éljünk, kiemelve olyan személyiségeket, mint Lisieux-i Szent Teréz, Assisi Szent Ferenc és Kalkuttai Szent Teréz, akik tanúságot tettek az ima gyümölcsöző voltáról.

Az előszóban Ferenc pápa emlékeztet arra, hogy „az imádság a hit léleg-

zése, a hit legigazibb kifejeződése, egyfajta szótlán kiáltás, mely az Istenben hívő és önmagát Istenre bízó ember szívéből tör elő”.

A további, megjelenés előtt álló hét kötet:

2. Gianfranco Ravasi: *Imádkozzunk szoltárokkal!*
3. Juan López Vergara: *Jézus imája*
4. Paul Murray OP: *Imádkozzunk szentekkel és bűnösökkel!*
5. Antonio Pitta: *Az imáról szóló példabeszédek*
6. Karthauzi szerzetesek: *Az imádkozó Egyház*
7. Catherine Aubin OP: *Mária és a szentek imája*
8. Ugo Vanni: *Miatyánk – A Jézus által tanított ima*

Rino Fisichella érsek:

III. Ezekon kívül közlésünk majd olyan segédleteket, amelyek imákat tartalmaznak a közösségek, a családok, a papok, a szerzetesek, a kegyhelyre zarándoló, a fiatalok számára... Egy szóval semmi rendkívüli, nem új imákat közlünk, hanem csak segítséget nyújtunk a mindennapi ima tudatosabb megéléséhez.

IV. A Szentatya pedig „imaiskolát” fog indítani ebben az évben. Ezek találkozás lesznek bizonyos embercsoportokkal. A résztvevők azért kapnak meghívást, hogy együtt imádkozzanak és megértsék az imádság formáit: a hálaadó imától a közbenjáró imáig; a szemlélődő imától a vigasztaló imáig; a dicsőítő imától a kéro imáig...

Ahogy Ferenc pápa írta: „Biztos vagyok abban, hogy ebben az évben a püspökök, a papok, a diakónusok, a katekéták megtalálják a legmegfelelőbb módját annak, hogy az imát azon reményhirdetés alapjává tegyék, amelyet a 2025-ös szentévről erősebben kíván közvetíteni ebben a zaklatott időszakban.”

Fordította: Tózsér Endre SP
Fotó: Lambert Attila

A Szentatya ihletet is adott

Elismerés a pápalátogatásra kiírt rajzpályázat győzteseinek

Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) elnöke elismeréseket adott át az MKPK által 2023 végén kiírt rajzpályázat nyerteseinek. A Budapesten, az MKPK székházában február 21-én megrendezett díjátadón jelen volt Tóth Tamás, a püspöki testület titkára.

„Örülök, hogy meghallottátok ezt a felhívást. A Szentatya magyarországi apostoli látogatásával kapcsolatban a felnőttek benyomásairól, tapasztalatairól sokat tudunk, ám bennünket az érdekelt, hogy ti gyermekként hogyan látátok a pápát” – kezdte köszöntőjét Veres András püspök, az MKPK elnöke. A rajzokból is kiderült, hogy a gyerekek nem úgy éltek meg ezt az időszakot, mint a felnőttek. Másfél éven belül kétszer járt a pápa Magyarországon, ilyen még nem volt a történelemben – mondta a főpásztor. – Ez a pályázat, az elkészült alkotások is segítenek abban, hogy ez a jelentős esemény, a Szentatya magyarországi útja még jobban megmaradjon az emlékezetünkben. „Ezen a látogatáson nemcsak nekünk, magyaroknak, de egész Európának és a világnak szólt Ferenc pápa” – emelte ki az MKPK elnöke. E három nap során egy kicsit Budapest lett a világ egyik középpontja, ezért is fordították le öt nyelvre, és adták ki könyv alakban Ferenc pápa magyarországi apostoli útján elmondott beszédeit.

A visszaemlékezések szerint mindenkire nagy hatással volt ez a három nap. Amikor az MKPK küldöttsége tavaly októberben a Szentatyánál járt, hogy megköszönjék a látogatást, a pápa úgy fordult feléjük, mintha csak tegnap lett volna ez az esemény – mondta el Veres András püspök. Hozzátette: Ez év április végén nemzeti zárandoklatra kerül sor Rómába. Ez alkalommal is szeretnének köszönetet mondani Ferenc pápának a látogatásért. Ennek során a Szentatya az általános kihallgatáson kívül, külön fog találkozni a zárandoklat résztvevőivel. „Köszönöm a tanároknak, hogy felkészítették

a gyerekeket, nektek, diákoknak pedig köszönöm az aktív részvételt” – zárta köszöntőjét Veres András győri megyéspüspök, az MKPK elnöke.

A pályázat keretében Ferenc pápa 2023. április 28–30. közötti magyarországi látogatásához kapcsolódó emlékekről, érzésekről készítettek rajzokat a köznevelési és szakképzési intézmények diákjai. Összesen 102 pályamunka érkezett három kategóriában. A pályaművek értékelését a Katolikus Pedagógiai Intézet munkatársai végezték. A legaktívabbak a 3–7. osztályos korú diákok voltak igényes, szép alkotásaikkal. A zsűri az értékelés során nagy

örömmel vette kézbe az egyéni stílusban megfogalmazott, személyes gondolatokat, ötleteket közvetítő rajzokat. Érezhető volt, hogy Ferenc pápa üzenete, valamint nyitott, közvetlen személysége mélyen megérintette a fiatalokat, igazi ihletet adva az alkotómunkához. A zsűri számos rajzot különdíjra javasolt. A gyerekek egy-egy kategórián belül különböző kivitelezési technikák széles palettájával dolgoztak: készült ceruzarajz, zsírkrétarajz, montázs és plakát is. Az értékeléskor a korosztálynak megfelelő szintű eszközhasználatot, a mondanivaló megformálását, a lényeglátást, a kompozíció kidolgozottságát, az alkotás ötletességét és az egyéni látásmódot vették figyelembe. A díjátadó végén Tóth Tamás, az MKPK titkára minden nyertest megajándékozott egy a pápalátogatás alkalmából készült bronzéremmel.

(A díjazottak névsora a Magyar Kurír honlapján olvasható.)

Baranyai Béla
Fotó: Sebő Balázs

A kereszténység szószólója nehéz időkben is

Sebők Sándor vehette át a Hit pajzsa díjat

Huszonharmadik alkalommal adták át a Parma fidei – Hit pajzsa díjat. A kuratórium döntése alapján idén Sebők Sándor, a főtí Szeplőtelen fogantatás-templom plébánosa, mesterkanonok, regnumi atya kapta az elismerést. A kitüntetést február 25-én, a kommunizmus áldozatainak emléknapiján adták át Budapesten, az Egyetemi (Kisboldogasszony-) templomban.

A díjátadó ünnepséget koncelebrált szentmise vezette be, amelynek főcelebránsa Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek volt. Vele misézett Varga Lajos váci segédpüspök; Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, a Központi Papnevelő Intézet rektora, az Egyetemi templom plébánosa, valamint Sebők Sándor paptestvérei, köztük Sajgó Szabolcs jezsuita szerzetes, a Parma fidei díj kurátora. A megjelenteket Martos Levente Balázs köszöntötte. Hálát adhatunk azért, hogy a keresztény, katolikus hit a nehéz időkben, a kommunista diktatúra idején is sokaknak erőt adott a mindennapokban és az ünnepekben, „a szenvedés és az örömezés közepette” – mondta a püspök.

A szentmise főcelebránsa, Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek – aki február 24-én ünnepelte püspöki kinevezésének huszonötödik jubileumát – leszögezte: a gondoskodás nem kímél meg bennünket a megpróbáltatásoktól. Sokszor járunk keresztúton az életünk során, de nem szabad elcsüggednünk, mert amit a mennyei hang mond, az minden időkre szól: „Ez az én szeretett Fiam, őt hallgassátok!”

A szertartás után Sajgó Szabolcs SJ, a Parma fidei díj kurátora felolvasta Erdő Péter bíboros, esztergom-budapesti érsek Sebők Sándort köszöntő levelét, amelyben a főpásztor szívből gratulált a jól megérdemelt elismeréshez. A díjátadón ünnepi beszédet mondott Latorcai Csaba parlamenti államtitkár, közigazgatási és területfejlesztési miniszterhelyettes. Hangsúlyozta: Sebők Sándor atya regnumos lelkesedése ma is tart, napjainkban is sugározza Isten szeretetét a rábizottakra ott, ahová hivatása szólítja.

Köszöntötte a megjelenteket Horváth Béla, a Parma fidei díj egyik alapítója is. Emlékeztetett arra, hogy a díjat huszonkét éven át minden esztendőben egyedi műalkotásként készítette el

Madarassy István szobrászművész, köszönet illeti ezért. Most azonban formailag megújult a Hit pajzsa díj. Ezúttal Miletics Katalin Janka éremművész, bencés oblát készíttette el a művet: a bronzérmén körbefutó szöveg a következő: PARMA FIDEI, HIT PAJZSA DÍJ. A két kifejezés között egy kereszt látható. A körfelirat alatt egy pajzs kontúrja látszik, benne Szent Gellért vértanúságának helye, a Kelen-hegy, a mai Gellért-hegy ábrázolása. Alatta a körfelirat: Szent Gellért vértanú.

A díjátadón Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek mondott személyes hangú laudációt, hiszen ötvenöt éve barátok Sebők Sándorral. Kiemelte: rajongva szerették Sándor atyát a fiatalok, aki nagyon értett a nyelvükön. Kiemelten törődött velük, vállalva az állami szervek állandó rosszallását, fenyegetését. Marton Zsolt váci megyéspüspök – aki betegsége miatt nem tudott jelen lenni az eseményen – üdvözlő levélben köszöntötte a díjazottat. Sorait Varga Lajos váci segédpüspök olvasta fel.

Ezt követően Bábel Balázs és Sajgó Szabolcs átadták a Hit pajzsa díjat Sebők Sándornak. Az ünnepelt az erdőkürti pálosok ajándékát is átvehette, akik miseruhát készíttettek Sándor atyának az ünnep alkalmából. Sebők Sándor plébános köszönetet mondott a díjat neki ítélőknek és mindazoknak, akik segítettek papi hivatásában, (A díjazottal készült életútinterjút az Új Ember február 18-án megjelent számában adtuk közre. A díjátadóról bővebben beszámoló olvasható a Magyar Kuríron.)

Bodnár Dániel
Fotó: Thaler Tamás

A példa sokkal inkább hat, mint a szó

Fábry Kornél rekollekciót tartott a Veszprémi Főegyházmegye hitoktatóinak

A hitelesség a legfontosabb tulajdonság, mert a hitoktató arról beszél és arról tesz tanúságot, aminek át kell hatnia az életét – hangsúlyozta Fábry Kornél esztergom-budapesti segédpüspök, plébániai kormányzó a Veszprémi Főegyházmegye hitoktatóinak szóló második rekollekcióján, amelyet a közelmúltban rendezett meg a hitoktatási iroda a Veszprémi Érseki Főiskolán.

A rekollekció témája a következő volt: A hitoktatás szerepe, helyzete mai korunkban, valamint a hitoktató mint az ima harcosa, reménye.

A program Udvardy György veszprémi érsek köszöntőjével kezdődött. A főpásztor úgy fogalmazott: a hitoktató az Egyház szolgálatában vesz részt, amely egyszerre küldetés és bátorítás. Fejlődni szeretnénk mindannyian, ezért tanítványi lelkülettel veszünk részt a munkában, a Szentlélek segítségével bízva. Most is ezzel a reménnyel vagyunk jelen itt. Nagybíjtó idő van, húsvét megünneplésére készülünk. Megváltásunkat, identitásunkat, Krisztushoz tartozásunkat ünnepeljük. Imádkozunk a megtérőkért és azokért, akik húsvétkor fogják elkötelezni magukat Krisztus mellett a kereszténységben!

A nagybíjtó alkalmassá tesz bennünket arra, hogy éljünk a bűnbocsánat

szentségével, hiszen másként él a bűnben élő ember, és másként az egészséges. A szentgyónás új látásmódot ad, amelyre nagy szükség van – mondta az érsek. Udvardy György arra bátorította a jelenlévőket, hogy vegyenek részt a Bódi Mária Magdolnával kapcsolatos konferencián, mert ezek az alkalmak segítik boldoggá avatásának ügyét. Hangsúlyozta továbbá, fontos, hogy Bódi Mária Magdolna személyét jól ismerjük, életét jól lássuk. Ő maga is részt vett képzéseken, ismerte az egyházi körleveleket, részt vállalt a korabeli Egyház életében. A főpásztor buzdított a litéri találkozón való

részvételre is, amely szintén Bódi Mária Magdolna népszerűsítését tűzte ki célul. Szólt arról is, hogy a társadalom nemritkán érzelmi alapon foglal állást az egyházakkal szemben. Lehet, hogy küzdelmes, tanúságtévő időszak vár ránk, amelyben csak az Atya iránti bízalom segíthet minket. Tudatosan akarjuk megismerni a hitünket, ragaszkodjunk a hitünkhöz! Ám nem szabad, hogy a polemikus gondolkodás vezéreljen bennünket; imádkoznunk kell, hogy ne ziláljon szét minket ez az időszak, hogy képesek legyünk megőrizni a hit egységét, és bizzunk egymásban – mondta.

Fábry Kornél előadásában a katekéták fontos szerepére és felelősségére hívta fel a figyelmet, hiszen – mint mondta – sokak számára jelentenek példát. „A példa sokkal inkább hat, mint a szó. A hitelesség a legfontosabb tulajdonság, mert a hitoktató arról beszél, és arról tesz tanúságot, aminek át kell hatnia az életét. Mi az, ami hitelessé teszi a hitoktató munkáját? Az Istennel való kapcsolat. A hitünk nem érzelmi kérdés; az igazság szabadá tesz, függetlenít a környezetünktől, mert az igazság maga Jézus Krisztus. Hozzá kell hasonlóná válnunk” – fogalmazott a szónok. Miért és hogyan imádkozunk? – tette fel a kérdést, majd így válaszolt: Az imádság, amely építi az Istennel való kapcsolatunkat, nagyon lényeges; olyan, mint a lélegztétel. Ez életünk legfontosabb tevékenysége, mert Istennel fogunk élni egy örök-évalóságban. Hogyan lehet béke bennem? Úgy, hogy tudom, Jézussal vagyok. Benne békére találok, mert ő minden értelmet meghaladó békét ajándékoz nekem.

Az imádság nemcsak minket változtat meg, hanem a körülményeinket is. Engednünk kell, hogy Jézus szóhoz jusson az imában. Az imádság lényege az Istennel való kapcsolat. Isten a legjobb barátom. Az imádság jutalma a békesség, de a körülményeket is megváltoztatja, és új távlatokat nyit meg előttünk. Az ima meghall-

gatásának ugyanakkor akadályai is lehetnek. Ilyen a meg nem bánt bűn, a meg nem bocsátás vagy a helytelen indíték. Isten háromféle választ adhat az imára: igen, nem vagy várj – mondta Fábry Kornél. Ezt követően arra is kitért, hogy mikor imádkozunk. „Szüntelen. Folyamatosan az ima állapotában legyünk, és adjunk hálát! A katekéták rendszeresen imádkoznak a hittanos gyermekekért. Ezt közbenjáró imával is megtehetik. Fontos tudatosítani a hittanos gyermekekben, hogy Isten feltétel nélkül elfogadja és szereti őket. A legfőbb cél az, hogy adjuk nekik Isten szeretetét” – hangsúlyozta.

Ezután a püspök megosztotta a jelenlévőkkel Az Úrral való egység imájáról szóló elmélkedését, majd a jelen lévő hitoktatókkal közösen elénekeltek az imádságot.

Imádkoz Jézusom! Lábjaid együtt járjon, kezűnk együtt gyűjtsön, szívűnk együtt dobbanjon, bensőnk együtt érezzen, elménk gondolata egy legyen, fülünk együtt figyeljen a csöndességre, szeműnk egymásba nézzen és tekintetünk összeforrjon, ajkunk együtt könyörögjön az örök Atyához irlalomért! Ámen.

A rekollekciót szentmise zárta Fábry Kornél püspök főcelebrálásával, Udvardy György érsek és a többi jelenlévő lelkipásztor koncelebrálásával.

Forrás és fotó:
Veszprémi Főegyházmegye

A BIBLIA ÜZENETE

Amikor kufárok vagyunk

Jn 2,13-25

Isten tetteit nem azért lehet sokféleképpen értelmezni, mert Isten nem egyértelmű. Mi, emberek változunk, és emiatt értelmezzük sokféleképpen a tetteit. Emlékszem, a templom megtisztításának evangéliumi szakaszával korábban még nem tudtam mit kezdeni: Jézus erőszakos lenne? Bántana másokat, és garázdasággal félelmet keltene? Kötélből ostort fonva űzne el embereket? Arra is emlékszem, amikor arra használtam ezt az evangéliumi szakaszt, hogy magyarázatot adjak az erőszakra: Krisztus követőinek joguk van az erőszakhoz, hiszen Urunk is határozottan lépett fel az istentelenekkel szemben. Emlékszem arra is, hogy teológushallgató koromban milyen megnyugvást jelentett belebocsátkozni a János evangélista által felkínált szimbolikus értelmezésbe, amely szerint Jézus a saját testére, halálára és feltámadására utalt, amikor ezt a prófétai jelet megtette. Jézus halálának brutalitását nem lehet liturgikus szépséggel leplezni. Feltámadásának radikálisát pedig nem lehet e világi célokkal letompítani. Egyetlen áldozatunk van nekünk is: mi magunk. Önmagunk helyett nem ajánlható fel semmiféle áldozati állat. Nekünk nem tizedet kell adnunk, hanem mindent: önmagunkat.

Néhány évvel ezelőtt a mai evangéliumból az a szó ragadott meg, hogy „mindnyájukat” kiűzte a templomból. Jézus nem tett különbséget, azaz nem mérícskelt aszerint, hogy kinek a portékája fér meg a templom közelében az istenszolgálat kötelező kellékéént (például a nálunk, Pannonhalmán árult kis mécseseket megtúrte volna-e?), hanem egységesen lépett

fel minden olyan dologgal szemben, ami Isten kizárólagossága elé kerülne az életünkben. Ugyanakkor az is érdekes, hogy az egyes portékák esetében különbözőképpen viselkedett: az ökröket kizavarta, a pénzváltók asztalait feldöntötte, míg a galambárusokat már csak szóban intette meg. Mindegyik kísértésünkkel szemben más és más bánásmód a hasznos? Meg kell különböztetnünk, hogy milyen bűnnel is állunk szemben, s aszerint érdemes eljárunk?

Most az tűnt fel, hogy Jézus egyedül a templomban ragadtatta el magát. Pedig végtelen türelmét hány vitában bizonyította már akár a farizeusokkal szemben, akár a démonokkal való találkozások alkalmával! Megtehethte volna, hogy a pusztai negyven nap végén megjelenő sátánt kergeti el kötélből font ostorral. Jézus azonban a templom, Isten háza kapcsán gerjedt ilyen haragra. Mi, hívők a templomon, az Egyházon belüliek vagyunk. Sokkal inkább hasonlíthatunk az evangéliumi árusokhoz, mint a nem hívők, akik a templomon kívül árulnak. Az Egyház kincsei miránk vannak bízva: mi félhetünk csak igazán attól, hogy Jézus elűz bennünket. Nekünk nagyobb a felelősségünk. Nem pusztán azért, mert hívők vagyunk, hanem azért, mert a külsősök, a templomba beterők, az Istent keresők tőlünk várnak irányt, példát, reményt, biztatást. Ha mi a saját portékánkat kínáljuk, félrevezetjük őket. Mi csak Istenre mutathatunk. Ő a Templom egyetlen kincse. A testünk templomáé is.

Juhász-Laczik Albin OSB

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (9.)

Bizánci egyházunkban a szent nagybőjti időszak közepén álló harmadik vasárnapot „keresztthódoló vasárnapnak” nevezzük. A szeptember 14-én tartott keresztfelmagasztalási ünnephez hasonlóan ekkor – az elnevezésnek megfelelően – a templom közepére elhelyezett kereszt előtt hódolunk. Az énekek és himnuszok elmondják ennek okát, megadják megalapozását. Van azonban egy liturgikus szövegünk a reggeli istentiszteletben, a *szinaxáron*, amely az általánosan használt énekeskönyvünkben ugyan nincs benne, de a nagybőjti énektárban, a *triódionban* megtalálható. Itt részletes magyarázatot találunk. Érdemes áttekinteni ezt a szöveget.

Nagyon mély gondolattal kezdődik. A nagybőjt folyamán „a szenvedélyeknek meghalva” valamiképpen mi is magunkra vállaljuk az önkéntes keresztre feszítést. Ehhez pedig egyrészt megerősítést és bátorítást, másrészt buzdítást kapunk Urunk szenvedéseiből. Márpedig ahogyan Üdvözítőnk a kereszt által megdicsőült, „nekünk is vállalnunk kell az ő útját”, „hogy vele együtt megdicsőüljünk, még ha addig bármi kellemetlenséget kell is elviselnünk”.

Egy szép hasonlatot is alkalmaz a liturgikus szöveg. A hosszú úton, sziklás vidéken vándorló emberek, „ha útjukba akad egy kellemes árnyékot adó lombos fa, leülnek egy kicsit pihenni, hogy aztán újjáéledve folytassák tovább útjukat”. A bőjt felénél pedig „az életadó keresztfát helyezték el nekünk a szent atyák, hogy enyhülést és felfrissülést adjon”. Így könnyebb folytatni a lelki küzdelmet és teljesíteni a nagybőjt hátralévő kihívásait.

Egy másik hasonlat a császári időkől való. A győztes király bevonulásakor előtte vitték zászlóját és jogarát, s csak azután jött ő maga. „Urunk Jézus Krisztus is, aki hamarosan meg fogja mutatni nekünk a halál fölötti győzelmet, és dicsőségesen fog elélni állni a föltámadás napján, kormánypalcájaként előre küldte most nekünk a királyi jelvényt, az életadó keresztet, mely a számunkra lehetséges mértékben örömmel és felüdüléssel tölt el bennünket, és fölkészít arra, hogy hamarosan a Királyt fogadjuk, és kitörő örömmel ünnepeljük győzelmét.”

Szentírási képeket is alkalmaz a liturgikus szöveg. Előbb Mara forrásának keserű vizét említi (Kiv 15,22–25). A bánatból és csüggedésből Mózes megmentette népét, amikor a vízbe bedobta a fadarabot, amit az Úr mutatott neki. A „megszabadító Isten is ezzel a drága életadó fával, tudniillik az ő életadó keresztjével megédesíti a negyvennapos bőjttel járó keserűségünket”. A másik az élet fájára vonatkozik (Ter 2,9). „Amint ezt a fát az Édenkert közepére ültették, ennek megfelelően helyezték el az isteni ihletésű atyák is a keresztfát a szent negyven nap kellős közepére, hogy emlékeztessen Ádám falánkságának tárgyára és egyúttal arra is, hogy annak jóvátétele ez által a fa által történt. Mert mi, akik ehhez a fához járultunk, már nem halunk meg többé, hanem életre kelünk.” Így ezen a napon is „nagybőjti sugárzó örömmel” énekeljük azt, amit a keresztfelmagasztalás ünnepén is három mély meghajlással kísérünk: „A te kereszted előtt leborulunk, Uralkodónk, és a te szent feltámadásodat dicsőítjük.”

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Oratio super populum

A *Római misekönyv* új kiadásában a böjt minden napján megtalálható a miseszövegek végén egy áldás, amit a liturgia vezetője Isten népe fölött imádkozhat. Már az áldozás utáni könyörgés is olyan áldás – az ókori Egyház liturgiájában talán még az is volt –, amit a liturgia zárásaként imádkoztak. Jogosan merül fel a kérdés: miért szükséges még egy áldás? Mikor és hogyan keletkeztek ezek a szövegek? Hogyan használjuk őket?

Ezt az ősi gyakorlatot az ókor végéről ránk maradt szertartáskönyvekből ismerjük, amelyek *ad populum* (Gelasianum) vagy *super populum* (Gregorianum) néven említik. Ezeket az áldásokat feltehetően azok kapták, akik nem részesedtek az eucharisziában, de húsvétra készülve jelen voltak a keresztény közösség liturgiáján. Ők lehettek a keresztségre készülő katekumenek, de az áldások bűnbánati jellege miatt valószínűbb, hogy inkább a bűnbánattartók csoportjára kell gondolnunk, akik nagycsütörtökön kapták meg a püspöki kézrátétellel a feloldozást és a kiengesztelődést.

Metzi Amalarius (+853) az áldozás utáni könyörgést záróáldásnak (ultima benedictio),

a nép fölött mondott könyörgést pedig a záróáldást követő áldásnak (ulterior ultima benedictio) nevezi. Feltételezzük, hogy ekkor már az egész gyülekezet fölött imádkozták azt. A jelenlegi *Római misekönyv* harmadik kiadása nagybőjt hétköznapijaira (ad libitum) és vasárnapjaira is hoz a nép fölött mondott áldásszövegeket hamvazószerdától egészen nagyszerdáig, ezzel kísérve húsvéti készülletünket.

A misekönyv ajánlása szerint a szentmise, az igeliturgia vagy a zsoltosma végén, „a nép elbocsátásakor a pap a nép felé fordulva, kitárt karral imádkozza a könyörgést”, amit a pap vagy a diakónus a „Fogadjátok alázatos lélekkel az Úr áldását!” felszólítással is bevezethet.

Az áldások tematikája nagybőjti és bűnbánati: a bűnbocsánat, a szív megváltozása, Isten óvó-védelmező karjának biztonsága az, amiért könyörgünk. Az áldást mindig Isten népére kérjük, amelynek teljes jogú tagjai leszünk a beavatás szentségeiben, és amelynek többi tagjával együtt kiengesztelődést nyerünk a feloldozásban.

Gérecz Imre OSB

A HÉT SZENTJE

Szent Perpetua és Szent Felicitas

Március 7.

rus vállalta, hogy a keresztség felvétele előtt a szükséges oktatásban részesíti őket és még néhány fiattal. A csoport azonban rövid idő alatt áldozata lett Septimius Severus császár rendeletének, amely súlyos büntetés terhe alatt megtiltotta, hogy valaki zsidóvá vagy kereszténnyé legyen. Perpetuát és Felicitast Saturnius, Secundulus és Revocatus katekumenekkel (hittanulókkal) együtt hamarosan letartóztatták. Perpetua még szoptatta első gyermekét, Felicitas pedig közvetlenül szülés előtt állt. Saturus, mielőtt értesült a rábízott hittanulók elfogatásáról, önként jelentkezett, hogy védeneci mellett állhasson.

Perpetua társaságbeli hölgyként kiváló nevelésben részesült, így tudott írni. Naplószerű feljegyzéseket készített a történekről, amelyek a szenvedéstörténet jegyzőkönyvével együtt ránk maradtak. Az előkelő ifjú hölgy, két szabad ember, egy rabszolga, egy rabszolgánő és a fiatal hitoktató testvéri közösségben, hőiesen viselte a rájuk rótt kemény megpróbáltatást.

Perpetua, miután leírta, apja hogyan kísérlete meg eredménytelenül rávenni Krisztusba vetett hitének megtagadására, tudósít a keresztségről, amelyet a foglyok a börtönben az első kínálkozó alkalommal megkaptak. Nem szabadulást, hanem minden rájuk váró veszedelemben türelmet és állhatatosságot kért magának és társainak.

A foglyokat nemsokára egy sötét, föld alatti zárákban helyezték el. Néhány nap után kihallgatásra hurcolták őket a város fórumára. Ekkor váratlanul ismét feltűnt Perpetua apja. Magával hozta az asszony gyermekét is, és megpróbálta leráncigálni lányát az emelvényről, e szavakkal: „Szánd meg a fiadat!” Hilarius helytartó föltette a szokásos kérdést: „Keresztény vagy?” „Igen – válaszolta Perpetua –, keresztény vagyok.” Ezután rögtön el is hangzott a halálos ítélet. „Ekkor vidáman tértünk vissza börtönünkbe” – írja Perpétua. Nemsokára „felragyogott győzelmük napja”: vadállatok elé vetették, majd törrel leszúrták őket.

Álom a sárkányról

Perpetua a fogságban a következő álmot látta: Egy magas létra lábánál remisztő sárkány hevert, ők pedig a létrán egymás után felkapaszkodtak az égbe, ahol örömmel fogadták őket. Saturus hágott föl elsőnek, és lekiáltott: „Perpetua, várak! De vigyázz, meg ne marjon ez a sárkány! Azt válaszoltam: Nem fog bántani! Jézus nevében ráleptem a fejére, mintha az lenne az első fok. Így tudtuk meg, hogy szenvedés vár ránk.”

L.K.

A hét liturgiája

B év

MÁRCIUS 3., NAGYBŐJT 3. VASÁRNAPJA VASÁRNAPJA (Kornélia, Kamil-la, Frigyes) – Kiv 20,1-17 (*Isten a Sínai-hegyen kihirdeti a tízparancsolatot.*) – 1Kor 1,22-25 (*A megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak botrány, a pogányoknak meg oktalanság.*) – Jn 2,13-25 (*Jézus isteni küldetésének legfőbb bizonyítéka, hogy harmadnapra feltámadt.*) – **Zsoltosma:** III. zsoltártétel – **Énekrend:** Ho 229 – ÉE 538, 414, Ho 229 – ÉE 142, Ho 135 – ÉE 535, Ho 55 – ÉE 75.

MÁRCIUS 4., HÉTFŐ (Szent Kázmér, Boldog Meszlényi Zoltán, Adorján, Adriána) – 2Kir 5,1-15a – Lk 4,24-30.

MÁRCIUS 5., KEDD (Teofil, Olivia, Virgil) – Dán 3,25.34-43 – Mt 18,23-35.

MÁRCIUS 6., SZERDA (Leonóra, Nóra) – MTörv 4,1.5-9 – Mt 5,17-19.

MÁRCIUS 10., NAGYBŐJT 4. VASÁRNAPJA (Ildikó, Etele) – 2Krn 36,14-16.19-23. (*Isten igazságos haragját és irgalmát mutatja a választott nép száműzetése és megszabadulása.*) – Ef 2,4-10 (*Isten Krisztussal életre keltett minket is, bűneink miatt halottakat.*) – Jn 3,14-21 (*Isten a mi üdvösségünkért küldte el egyszülött Fiát a világra.*) – **Zsoltosma:** IV. zsoltártétel – **Énekrend:** Ho 257 – ÉE 538, 414, Ho 257 – ÉE 67, Ho 126 – ÉE 540, Ho 152 – ÉE 189.

MÁRCIUS 7., CSÜTÖRTÖK (Szent Perpétua és Felicitász vértanúk, Tamás) – Jer 7,23-28 – Lk 11,14-23.

MÁRCIUS 8., PÉNTEK (Istenes Szent János szerzetes, Zoltán, Filemon) – Oz 14,2-10 – Mk 12,28b-34.

MÁRCIUS 9., SZOMBAT (Római Szent Franciska) – Oz 6,1-6 – Lk 18,9-14.

Az értelemmel karöltve a hit mutatja az irányt

A Pázmány bölcsészkarának diplomaátadója Budapesten

(Folytatás az 1. oldalról)

Kozma Gábor arra buzdította a diplomát átvevőket, ne csupán arra figyeljenek, hogy a „bűnt kerüljék”, hanem teremjenek értelmiségi létük-ből fakadó gyümölcsöt a szakmájuk-ban, a családjukban, a szülőföldjü-kön és a nagyvilágban a társadalom számára – hitben, reményben és szeretetben. A hallgatók hálaadása után elhangzott a katolikus egyetem imája, megemlékeztek az előző tanévben elhunyt oktatókról, majd Birher Nándor, a PPKE BTK dékánja mondott beszédet.

„Végre ünnep van, végzőseink learathatják az elmúlt küzdelmes évek gyümölcsét, átvehetik a diplomájukat. Ez azt jelenti, hogy megfelelő szintű és minőségű tudásra tettek szert, amelyet a PPKE BTK igazol – kezdte beszédét a dékán. – Miközben aláírtam a diplomákat, el-elgondolkodtam arról, miben áll ez a minőség” – folytatta Birher Nándor. A hallgatókat emlékeztette arra, hogy háborús években történt az egyetem alapítása: dúlt a harmincéves háború, Magyarországon török uralom volt éppen. „1635-ben még senki sem tudta, mi lesz holnap, de valahogy érződött, a jövő elhozza az ész, a szellem korát.” Csodás alkotások jöttek létre, például a Francia Akadémia és Bernini munkái; a filozófiában szembe kellett nézni azzal, mit jelent Descartes „cogito ergo sum”-ja, „eleganciát tanulhatunk a barokkból, a tudás szépsége érdek nélkül gyönyörködtetett”, de a pázmányos minőség gyökérszete ennél még mélyebben keresendő – fejtette ki a dékán.

A katolikus (egyetemes) jelző a PPKE elnevezésben arra utal, hogy a *cogito* fogalmához hozzájárul a *hit* – olyan gyökérzet ez, amely „ellát minket az élethez szükséges tápanyagokkal”. Hit és értelem, e kettő egymással karöltve adja a pázmányos minőséget, megértve a Szent István által elhozott hitet, s

végso soron mindazt, ami Jézus Krisztusban eljött közénk. Birher Nándor leszögezte: a tudás hit nélkül sehová sem vezet, csupán kontroll nélküli erő. Csak a hit lehet irányadó azáltal, hogy szabad akaratomat a végtelenséggel kapcsolja össze.

„Egyetemünk stratégiai célja, hogy a pallérozott ész mellé irányt is mutasson, sőt iránytartást”, elköteleződve a hit, a remény, a szeretet mellett – tette hozzá a PPKE BTK dékánja. Majd Ferenc pápát idézte, aki tavaly a Pázmányon tartott előadásában azt mondta: „Az igazság kulcsa a szeretettől soha el nem szakadó, azzal kapcsolatban maradó, alázatos és nyitott,

konkrét és közösségi, bátor és alkotó megismerés. Ez az, aminek művelésére az egyetemek hivatottak, és amit a hitnek táplálnia kell.” Birher Nándor a továbbiakban arra biztat

ta a hallgatókat, hogy imádkozzanak és tegyenek a békéért, valamint arra is, hogy „mivel az értelem, a hitben való növekedés lehetőségét megkapták, bontakoztassák is ki azt

családjukban, munkahelyükön és az egész társadalomban”.

A dékán szavai után Bernát Barnabás, a PPKE BTK hallgatói önkormányzatának (HÖK) elnöke köszöntötte a frissen végzett hallgatókat, gratulált az elért eredményekhez, s rámutatott: a diploma nem csak egy papír; benne van az egyetemi évek minden öröme, küzdelme, szenvedése. Elmondta, hogy az egyetem közössége visszavárja rendezvényeire a hallgatókat, akik most már mindig pázmányosok maradnak, bárhová veti is őket az élet.

A következőkben Koltay Anna televíziós szerkesztő, a PPKE BTK Alumni Tanácsának tagja vallott arról, mit jelent számára a pázmányos lét, milyen szellemi útravalót kapott az egyetemtől, s az hogyan segítette hivatása alakulásában, karrierje kibontakozásában. Felidézte „a Jóisten apró jeleit”, amelyek szakmai útján vezetnek, valamint kiemelte az egyetemi oktatók meghatározó szerepét. Retorikatanára, Aczél Petra buzdító szavait idézte („legyen bátor, mert megéri”), amelyek erőt, önbizalmat adnak neki a döntési helyzetekben. Elmondta, hogy műsorszerkesztőként több esetben az egyetemi jegyzeteiből merít muníciót a munkájához, s beszámolt arról a tapasztalatáról is, hogy a Pázmányon végzettek kölcsönösen segítik egymást a szakmai életben.

A beszédek után a PPKE BTK végzős hallgatói – elsőként a kitüntetéses eredménnyel végzettek, összesen harmincöt – átvehették Birher Nándor dékántól a diplomájukat. Az ünnepi esemény végén a friss diplomások Kőszeghy Miklós tudományos és kutatási dékánhelyettes előmondásával letették a bölcsészfogadalmat, majd elénekelték a *Szózatot*. A rendezvény zenei betéteinél az egyetem egyik oktatója, Beller Barnabás közreműködött orgonán.

Körössy László
Fotó: Thaler Tamás

A béke legnagyobb akadálya bennünk van

Szerzetesek tartottak imaestet a Szent István-bazilikában

(Folytatás az 1. oldalról)

A két szerzetesi konferencia irodája úgy döntött, hogy február 24-én különösen is imádkoznak a békéért. „A szerzetesi iroda szervezte az alkalmat a 2025-ös szentévre készülve, és kapcsolódva Ferenc pápa azon felhívásához, hogy az idei év az imádság éve legyen – mondta el Knáb Judit CJ, az MSZKI vezetője. – Könyörögni szeretnénk a béke ajándékáért, amelyre szükségünk van a szűkebb és a tágabb közösségben, valamint a nemzetek között is.”

A kétórás imaest elmélkedésekből, közös éneklésből, csendes percekből és könyörgések-ből épült fel, amelyeket mindig egy-egy tized rózsafüzér közös elimádkozása követett a kihelyezett Oltáriszentség előtt.

Mohos Gábor, a bazilika plébánosa köszöntötte az imádságra egybegyűlteket. Kiemelte: békét ajándékozni egyedül Jézus Krisztus tud, a bűntől való sebzettség miatt magunktól nem vagyunk képesek erre. Békészerzővé úgy lehetünk, ha eggyé válunk Jézus Krisztussal.

Szükségünk van a békére, ugyanakkor a béke legnagyobb akadálya mi magunk vagyunk. Isten mindig indít a jóra, az igazságra és a békességre – fogalmazott Mohos Gábor, majd kihelyezte a bazilikában az Oltáriszentséget. A domonkos nővérek ezután imádsággal fordultak Jézushoz, és bevezették a rózsafüzért. „Add, hogy sziklára alapíthassuk az életünket, te legyél a mi békénk, az örömünk és az életünk!”

Az első és a második dicsőséges tized elimádkozása előtt az egyéni kiengesztelődésről és a belső békéről szoltak az

elmélkedések. A harmadik tized előtt a népek és a vallások vezetőiért könyörögtek,

hogy leomoljanak az ellenségeskedés és a megosztás falai. A negyedik rózsafüzér előtt azokért könyörögtek, akik a nemzetek közötti konfliktusok miatt szenvednek, hogy szívüket ne keményítse meg a szenvedés. Imádkoztak a döntéshozókért is, hogy mindenhol megvalósuljon a vallás szabadsága és

haza békéje. Az utolsó tized előtt a háborúk áldozataiért, az árvákért, az özvegyekért,

az otthonatlanná válókért, a menekülni kényszerülőkért, a fizikailag és lelkileg megviseltékért, a félelemben élőkért könyörögtek Szent II. János Pál pápa szavaival Mária-hoz, hogy ölelje át őket szeretével. Ezt követően a Szűzanya anyai oltalmába ajánlották az emberiséget.

A szentségimádás alatt a szerzetesnővérekből álló zenekar végzett zenei szolgálatot és vezette a taizéi énekeket. A szentmisén, amelyet Mohos Gábor püspök, Berhidai Piusz OFM, a Magyarok Nagyasszonya Ferences Rendtartomány tartományfőnöke és Tóth Gábor SP mutatott be, az esztergomi ferences gimnázium szkolája énekelt.

Mohos Gábor püspök szentbeszédében figyelmeztetett: „Rengeteg súlyos bűn van a világban. Ilyen az abortusz, ami ember-

lényt gyilkolják meg éppen azok, akik a leginkább hivatottak arra, hogy védelmezzék: a szülők és az orvosok.” Isten nem vádol, de nézzünk szembe a tettünkkel és a következményeivel! – fogalmazott, majd hozzátette: Szent Kalkuttai Teréz anyja, amikor Nobel-békedíjjal tüntették ki, a következőt mondta: „a béke elleni legnagyobb merénylet az édesanyák méhében zajlik”.

A világ sorsa Isten és a mi kezünkben van. Ha megtérünk, megtapasztalhatjuk, amit a *Rómaiaknak írt levélben* hallottunk: „Ha Isten velünk, ki ellenünk?” Hiszen Isten a Fiát adta, és vele együtt mindent, hogy igazzá, szabaddá tegyen minket.

„Rengeteg a szenvedés körülöttünk, de az Istent szeretőknek minden a javukra válik – mondta a püspök. – Lehet és van értelme áldozatainknak, ha elfogadjuk őket, s ha megőrizzük közösségünket és a békességet Istennel. Ezáltal tisztulnak a sebek, és teremődik meg a béke.”

Vámosy Erzsébet
Fotó: Gieszer Richárd

Udvardy György érsek keresztutat áldott meg Lesenceistvándban

A Veszprém megyei Lesenceistvándban Udvardy György veszprémi érsek nagybőjt első vasárnapján, február 18-án szentmise keretében megáldotta a Mária-kápolnába kerülő, az épület legendáját megőrző festményt, a felújított temetői harangot és a település keresztútját.

Stadler László Dezső plébános a szentmise elején köszöntötte mindazokat, akik Lesenceistvánd község egyik legnagyobb ünnepére

összegyűltek, hogy együtt ünnepeljenek és bűnbánattal készülődjenek a nagybőjt szent időszakában. Udvardy György érsek a szentmise elején úgy fogalmazott: „Nagy öröm, ráadásul a nagybőjt kezdetéhez illeszkedik, hogy lehetőség van megáldani az elkészült stációkat, keresztutat is. Sor kerül egy kép megáldására,

amelyet a településhez tartozó kápolnában helyeznek majd el, és a felújított temetői harang megáldására is.”

A főpásztor figyelmeztetett: Nagybőjt ideje abban is ajándék, hogy ilyenkor őszintén szembenézhetünk saját magunkkal, és elismerhetjük: »gyenge voltam, bűnt követtem el«. Ne múljk el úgy ez az időszak, hogy ne történne meg a kiengesztelődés, elsőként és mindenekelőtt Istennel...A nagybőjt azzal is megajándékoz bennünket, hogy az Egyház hagyományához kötődő vallási gyakorlatokat is megerősítsük – folytatta tanítását az érsek. – Az ima, a böjt, az alamizsnaosztás mind-mind hozzátartozik keresztény hitünkhöz.”

Udvardy György a szentmisét követően megáldotta a keresztutat, annak első állomásánál. Az érsek emlékeztetett: „A keresztutat szívvel-lélekkel és buzgó áhítattal imádkozzuk! Adjunk hálát az Úrnak, aki meghalt értünk a kereszten! Haljunk meg mi is a bűnnek, és éljünk új életet! Jézus megváltott minket bűneinktől, és a reménységgel, az örök élettel ajándékozott meg. Ne vesszen ki községeinkből, kultúránkból Jézus szenvedésének, halálának és feltámadásának emlékezete!...A keresztút átjárja életünket, amikor egy-egy stációra tekintünk, hitben tudunk döntést hozni. Krisztus keresztjére tekintünk.”

Forrás és fotó: Veszprémi Főegyházmegye

Méhekként a sasok csatájában?

Egyházmegyei teremtésvédelmi konferencia Vácon

A PüspökVác Rendezvényközpontban február 9-én rendezték meg a Váci Egyházmegye első teremtésvédelmi konferenciáját, mely során a jelenlévők megismerkedhettek a Katolikus Egyház teremtésvédelemre vonatkozó társadalmi tanításával, illetve az egyházmegyei működő jó gyakorlatokkal. A konferencián részt vett Beer Miklós nyugalmazott váci megyéspüspök is.

Tanárok, szakemberek, valamint a teremtésvédelmi szervezetek munkatársai szép számban gyűltek össze, hogy tapasztalatot cseréljenek a teremtett világ megővésének módjairól.

A program Ferencz Zoltán állandó diakónus, a Váci Egyházmegye teremtésvédelmi referensének kezdeményezésére jött létre. A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia (MKPK) Caritas in Veritate Bizottsága Székely János püspök támogatásával három éve indította útjára a teremtésvédelmi referensek hálózatát. A püspökségek sorában a váci volt az első, amely a teremtésvédelem témájában konferenciát szervezett.

Ferencz Zoltán köszöntőjében elmondta, hogy a rendezvényt egyrészt azért szervezték meg, hogy a teremtésvédelemmel kapcsolatos tudást és tapasztalatokat rendszerezzék, valamint hogy a nyilvánosság számára megmutassák, nem csak ismerik, hanem az egyházmegye közösségeiben, iskoláiban gyakorolják is a teremtésvédelmet.

Ezt követően Tahyné Kovács Ágnes, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Teremtésvédelmi Kutatóintézetének tudományos főmunkatársa tartott előadást, aki jogászként arról beszélt, hogy a jogi szabályozás és a teremtésvédelmi szemlélet hogyan kapcsolódik össze. Az előadó a Katolikus Egyház teremtésvédelmi tanításának alakulását, fejlődését is bemutatta, a témához kapcsolódó pápai enciklikák, apostoli buzdítások tartalmi ismertetésével.

Beer Miklós püspök személyes hangvételű beszédében a természet közelségében töltött gyermekkori emlékeit idézte fel. „Nem önmagáért védjük az élővilágot, hanem a többi emberért, mert az egész emberiség a teremtett világ, nem csak azé a 20 százaléké, akik kihasználják, pocsékolják a javakat” – mondta a püspök.

A program második felében tanúságtételek és az egyházmegyei működő jó gyakorlatok bemutatása hangzott el. Csáki Tibor plébános a Nagymaroson, illetve korábbi szolgálati helyein meglévő teremtésvédelmi kezdeményezéseket mutatta be. Mint a helyi Egyházmegyei Katolikus Iskolák Főhatóságának (EKIF) lelkipáterje az egyházmegye oktatási intézményeiben is szorgalmazta a teremtésvédelmi programokban való részvételt.

Halupka Gábor geológus arról beszélt, hogy „a Föld történetében eddig hat jégkorszakot tudunk azonosítani, amikor hidegebb volt, mint most. De összességében hosszabb időszakok voltak jégmentesek, amikor jégsapkák sem

léteztek. Melegebb is volt, mint most. Földtani értelemben jégkorszakban élünk, hiszen az északi és a déli sarkon jégsapka van. Akkor mi a probléma az éghajlatváltozással? A sebessége. Nincs időnk alkalmazkodni. Ez a nagy feladvány.” A szakember a lokális szinten megtehető lépések jelentőségére világított rá a Nagymarosi Teremtésvédelmi Kör működésének bemutatásával. A tapasztalatok megosztását Tornay Gábor hitoktatási igazgató folytatta, aki szerint elsőként a tanárok számára kell hogy fontos legyen környezetünk védelme, hiszen csak így tudják hitelesen ebben a szemléletben nevelni a diákokat. A délutánt Kovács Gábor, a Váci Egyházmegyei Karitászigazgatója zárta, aki elmondta, a Karitás több teremtésvédelmi kezdeményezésben is részt vesz, például a tavalyi indult Zöldellő kertek programban.

A teremtésvédelemmel kapcsolatos helyi hírek és egyéb információk már elérhetők a Váci Egyházmegye honlapján.

Forrás és fotó: Váci Egyházmegye

Szolgáló szeretettel

Karításcsoportok vezetői találkoztak Pécsen

Az egyházmegye 35 karításcsoportjának vezetői részére szervezett szakmai találkozót a Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitás. A szervezett pécsi központjában február 17-én megtartott rendezvényre el látogatott Felföldi László pécsi megyéspüspök is. Besenczi Zsolt karitásigazgató beszámolóját szerkesztett formában közöljük.

A Pécsi Egyházmegyei Katolikus Karitás igazgatója, Besenczi Zsolt köszöntötte a megjelenteket, majd röviden összegezte a szervezet előző évi munkáját. Elmondta: mintegy 39 ezer alkalommal nyílt lehetőségük kapcsolatba lépni rászorulókkal és segítséget nyújtani nekik. Idősek, egyedülállók, betegek, fogyatékkal élők, hátrányos helyzetű családok, gyermekek, krízisbe került személyek és családok, szenvedélybetegek, katasztrófa sújtotta területen élők, menekültek tapasztalhatták meg a szervezet tevékeny szeretetét.

Ez a szeretet széles skálán mozog: vannak esetek, amikor csak egy jó szóra van szükség, illetve korábbi szolgálati helyein olyan helyzetek, amikor összetettebb, komplexebb segítségnyújtás történik (például jégkár utáni helyreállítási munkálatok, krízisbe került családok lakhatásának biztosítása), szoros összefogással a háttérben. A megbeszélésen szó esett az idei első félév segélyprogramjairól is: a „Tartós szeretet” nagybőjti élelmiszergyűjtésről, a „Szép otthonok” programról, a „Zöldellő kertek” vetőmagprogramról, az „Együtt a babákért” programról és a „Vár a nyár” kezdeményezésről, amelyek megvalósításában a plébániai karításcsoportok működnek közre. A tájékoz-

tatót követően Felföldi László pécsi püspök is csatlakozott a rendezvényhez.

Beszédében a főpásztor a béna meggyógyításáról szóló evangéliumi szakasz (vö. Mk 2,1–12) kapcsán az akadályokról, a közösségről, a rugalmasságról, a másikhoz való odafordulásról, a megértésről, a változtatás fontosságáról, az összefogásról, a problémamegoldásról és az áldozathozatalról szólt, kiemelve a szolgálat-szeretet-találkozás egységét. A hit ereje képes a legerősebben támogatni a Karitás munkáját – hangsúlyozta a főpásztor, köszönetét fejezve ki a szervezet áldozatvállalásáért az Ormánságot ért tavalyi jégkár kapcsán, amikor sokak összefogásának köszönhetően mintegy 35 ezer

tetőcserepet szállítottak a térségbe, és tevékenyen részt vállaltak a helyreállítási munkálatokban. Minden közösségnek meg kell találnia a saját életerejét, mert a karításcsoportok az egyházközség legerősebb tagjai – mondta a pécsi megyéspüspök.

**Forrás: Pécsi Egyházmegye
Fotó: Besenczi Zsolt**

Merre tart a nyugati egyház?

Az Emberarcú péntek esték második alkalma Mátészalkán

Az Emberarcú péntek esték előadás-sorozat második alkalmát tartották február 16-án, amelynek vendége Tempfli Imre erdélyi római katolikus pap, egyházi író volt. Előadásának címe: Quo vadis Ecclesia? Merre tart a nyugati egyház? Nagyhaju-Fleisz Júlia, a mátészalkai Széchenyi István köznevelési intézmény idegen nyelvi munkaközösség-vezetőjének beszámolóját szerkesztve közöljük.

Az előadás kezdetén Heidelsperger István püspöki helynök, a mátészalkai egyházközség plébánosa köszöntőbeszédében utalt arra, hogy bár mindenünk megvan, amire szüksé-

günk van, de a minden nem elég, ha a legfontosabbat, Istent, a perifériára soroljuk. Tempfli Imre egy olyan világból érkezett hozzánk (1994-től Németországban a Kirche in Not katolikus segélyszervezet munkatársa – a szerk.), ahol az Egyház már nagy krízisben van. A belőle kilépők száma minden évben újabb rekordokat dönt, változatlanul

igen nagy paphiánnyal kell szembenéznie, püspökei és teológusai között egyre élesebb a tanítással kapcsolatos vita. A hívek közül nagyon sokan nincsenek tisztában az Egyház tanításával, nem ismerik a szentségeket, sem az imákat, nem járnak szentmisére, nem élnek erkölcsös életet. A Katolikus Egyház nyugaton nagy válságban van. Az evangélium hirdetését a mai idők politikai és társadalmi kérdéseiről szóló viták váltják fel. Előadásában ráirányította a figyelmet arra, milyen társadalmi, szellemi és tanbeli irányzatok veszélyeztetik Egyházunk létét, ez alatt értve a genderideológiát, a Wokeness/Woke szellemi irányzatot és a relativizmust. Nem szabad mindent feláldozni a relativizmus oltárán! Észre sem vesszük, hogy hitetlen, ateista mozgalmak próbálják erőszakosan átalakítani a társadalmat és az Egyházat. Sokan szeretnék megtalálni ebből a világból a kivezető utat. Az előadó szerint ez a válaszuk: „Ora et labora! Deus adest sine mora!” – „Imádkozzál és dolgozzál! Isten azonnal melléd szegődik!”

„Ora” (imádkozzál!) – Vissza kell adni a szentmise fényét és értékét. Az embereket meg kell tanítani imádkozni. Az ima ugyanis erőforrás, a szeretetkapcsolat kifejezése, lelkünk fölemelése Istenhez; „labora” (dolgozzál!) – A hitoktatás csak akkor hatékony, ha a gyermek mellett hívó család áll. A hitoktatók szerepe is nagyon fontos. „Deus adest sine mora!” (Isten azonnal melléd szegődik!) – Azaz, ott van a közösségekben. A hitoktatás csakis akkor eredményes, ha a gyermek mögött hívó közösség áll. Itt nagy szerepe van a lelkipásztornak is. Egy jó közösség feltétele: jó közösségi élet szervezése, közös cél, lelkipásztor részvétele a közösség fejlesztésében. Tempfli Imre előadását Rod Dreher gondolatá-

val zárta: „Könyvemet azért írtam, hogy felébresszem és bátorítsam az Egyházat. Addig tegyen lépéseket ön-maga megerősítése érdekében, amíg még van ideje. Ha túl akarjuk élni ezt a modern pogányságot, gondolatban és cselekvésben is vissza kell térnünk hitünk gyökereihöz. Gyökeresen meg kell változtatnunk életünk-et és életszemléletünket. Szó szerint »Egyháznak« kell lennünk, megalkuvás nélkül, bármilyen áron is. Vagy így döntünk, vagy pedig asszimilációra ítéljük gyermekeinket és unokáinkat.”

*

Tempfli Imre Kaplonyban született, 1954. december 3-án. Középiskoláit Nagyváradon (1973), teológiai tanulmányait a gyulafehérvári Hittudományi Főiskolán végezte (1979). Segédlelkész volt Máramarosigeten és Nyagybányán, lelkész Alsóhomoródon (1986–90), majd teológiai tanár Gyulafehérváron. 1990–93 között Rómában folytatott egyháztörténeti tanulmányokat és szerzett liceniatást, 1994-ben Budapesten pedig teológiai doktorátust. Hazatérve 1993-ban a szatmárnémeti Szent Család-plébánián volt plébános, 1994 áprilisától Németországban a Kirche in Not (Szükséget Szenvedő Egyház) katolikus segélyszervezet munkatársa.

Forrás és fotó: Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye

Mentálhigiénés támogatás a családoknak

Balogh László váci lelkipásztor a Semmelweis Egyetem képzéséről

Balogh László váci egyházmegyes pap januárban végezte el a Semmelweis Egyetem mentálhigiénés házasság- és család-lelkigondozó szakirányú továbbképzését. Vele beszélgettünk arról, hogy a két év alatt megszerzett ismereteivel miként tudja segíteni a hozzá forduló párokat, családokat. Az újabb évfolyam szeptemberben indul, a képzésre április másodikáig lehet jelentkezni.

– Miért fordult papként a mentálhigiénés tanulmányok felé?

– Lassan tíz éve szolgálok papként a Váci Egyházmegyében. Augusztustól Nógrád, Berkenye és Diósjenő települések plébániai kormányzója, illetve plébánosa vagyok. Annak idején Beer Miklós megyéspüspök Ausztriába küldött tanulni, így Heiligenkreuzban, a XVI. Benedek pápáról elnevezett főiskolán tanultam filozófiát és teológiát, majd fél évet Németországban töltöttem, ahol a diplomamunkámat írtam. Már káplán voltam, amikor úgy éreztem, szükségem lenne további tanulmányokra, ugyanis a gyóntatások és a lelki beszélgetések során szerettem volna jobban megérteni az embereket. Igényem volt arra, hogy ne csak lássam azt, aki velem szemben ül, ne csak halljam, amit mond, hanem mélységében is értem, amit megfogalmaz és rám bíz. Ez a vágyam készítettségül arra, hogy mentálhigiénés lelkigondozó szakot végezzek a Sémelweis Egyetemen. Később ugyanitt mediátorként, majd idén januárban házasság- és családigondozóként szereztem képesítést.

– Milyen új szemlélettel gazdagították ezek a képzések?

– A gyóntatásban és a lelki kísé-
résben egy-egy ember fordul hoz-
zánk. Amikor elkezdtem a házas-
ság- és család-lelkigondozói képzést,
megértettem, hogy teljesen más egy
családdal foglalkozni, és rendszer-
szinten látni a felmerülő problémá-
kat. Egy apa nehézsége nemcsak
az ő története, hanem a feleségéé,
a gyermeké és akár a szomszédé
is, a gyermekeken keresztül pedig az
iskoláé is. Nem elég az egyénnel fog-
lalkozni, az egész kerettörténettel és
annak minden résztvevőjével kell.
Krizishelyzetben sokszor én tudok
rámutatni arra, hogy egy édesapa
nehézsége hogyan hat a családtagok-
ra, ugyanis ilyenkor hajlamosak va-
gyunk beszűkülni, és csak azt látni,
ami velünk és bennünk történik. A
képzés segítségével sokkal több erő-
forrásra tudom felhívni a figyelmet
egy családi rendszerben, és sokkal
nagyobb magabiztosságot érzek az
elakadások felmutatása, a folyama-
tot újraindítása terén.

– Szükségét látná annak, hogy a család együtt kérjen segítséget?

– Ha krízishelyzetről beszélünk, és szakmai segítségre van szükség, akkor célravezető, hogy az abban érintettek, akár az egész család együtt jöjjön el. Kisérem és támogatom őket különféle eszközökkel, módszerekkel, segítek nekik abban, hogy felismerjék az erőforrásaikat, amelyekből közösen meríthetnek. Ők együtt, egységben család, és rengeteg erő rejlik bennük. Át tudnak dolgozni krízishelyzeteket, amire egyénenként talán nem is volnának képesek. A házaspár két tagja megszerette egymást, kapcsolódott egymáshoz, sok siker van az élettörténetükben akkor is, ha a jelenlegi élethelyzet nem ezt tükrözi. Jó ilyenkor

bevilágítani a gödörbe, fényt vinni a sötétbe.

– Milyen erőforrások vannak egy házasságban, családban?

– Minden, ami örömet szerez, ami maradandó, ami kifejezi a hűségüket, az összetartozásukat. Egyszerű dolgokra gondolok, mint amilyen a megismerkedés évről évre való megünneplése. Ha a házaspár szürke hétköznapiak során kilépnek a mókuserékből, és egy-egy napot arra szánnak, hogy megünnepeljék annak az évfordulóját, amikor először látták meg egymást, amikor egymás mellett döntöttek, amikor a fiú megkérte a lány kezét, amikor először gondoltak a gyermekük nevére, az nagyon nagy ünnep és erőforrás lehet. A randizás sem csak a házasságkötésig tart. Utána is fontos, hogy legyen a házaspárnak kettesben töltött ideje, ami csak róluk szól, nem a háziumunkáról és a gyerekekről. Érdemes kiválasztani egy-egy napot, amikor sétálnak, beszélgetnek, és minden mást kizárnak. Erőforrás az is, ha egy nehéz helyzetben meg tudtak békülni egymással, ha ki tudtak engesztelődni, meg tudtak bocsátani egymásnak. Minden, amit egyszer már megtanultunk, amin egyszer már keresztülmentünk, az erőforrásként előhívható, ott van a tarsolyunkban. Jöhet egy újabb krízis, de egyszer már megküzdöttünk egy nagy válsággal, aminek a tapasztalata elérhető.

– A képzést elvégezve könnyebben meglátja azt is, ha valaki pszichológiai segítségnyújtásra szorul?

– Ha azt látom, hogy a kliens olyan szaksegítségre szorul, ami már nem az én kompetenciaterületem, felelősségem, hogy megfelelő társszakmai lehetőséget keressek, ahová tovább tudom küldeni. A házasság- és család-lelkigondozás kiválóan alkalmas arra, hogy a pszichiáter vagy a pszichológus által nyújtott terápiát kiegészítse.

– Mit jelent a kísérés?

– Mi nem gyógyítunk, hanem kísérünk. Amit adni tudok, az pusztán annyi, hogy megértem a hozzám fordulókat, velük vagyok, segíték abban, hogy meglássák a fényt, kimondják az érzéseiket. Amikor nehézséget élünk át, a hitünk is meginog. Hol van Isten? Miért nem oldja meg a problémákat? A nehéz helyzetekben sokszor nincsenek válaszok ezekre a kérdésekre. Ilyenkor segíték elfogadni: most ez történik velem, és jogos, hogy nagyon fáj. A házaspárok általában nem merik kimondani egymásnak, hogy most gyengélek, nem érzik biztonságban magukat a kapcsolatukban. Már az

gyógyító, ha ezeket az érzéseket egy védett környezetben szabad kimondani. Annak adok teret, hogy a pár tagjai megosszák egymással a legmélyebb érzelmeiket és szükségleteiket.

– Milyen problémákkal keresik meg általában?

– Kapcsolati problémákkal, sok esetben sajnos szinte a válás előtt, az utolsó pillanatokban, amikor azt gondolják, már nem menthető a kapcsolat. Arra biztatnék minden házaspárt és családát, hogy ne ilyenkor jelentkezzenek lelkipogondozóhoz, hanem jóval hamarabb. Nem vagyunk gyógyítók. A kapcsolatot ők tudják meggyógyítani, én azt a helyzetet tudom megteremteni, amelyben megtörténhet a gyógyulás.

– Mikor érdemes segítséget kérni?

– Amikor azt érzik, hogy elhidegülnek egymástól, valami nincs rendben, már nem úgy kötődnek a társukhoz, mint eddig. Amikor már nem jó ottthon lenni, nem szívesen töltenek időt egymással, jobban esik a külön töltött idő. Ugyanakkor nemcsak nehézségekkel, hanem olyan örömökkal is érdemes mentálhigiénés szakemberhez fordulni, amelyek új helyzetet teremtenek a családban: például ha a gyermek érkezik egy házasságba, vagy ha a felnőtt gyermek kirepül a családi fészekből, és üresen marad a gyerekszoba. Ezek a helyzetek mindig új kapcsolódási lehetőséget rejtjenek magukban.

– Többször említette az erőforrásokat, és azt is tudjuk: „Minden forrásom belőled fakad.” Előfordul olyan, hogy úgy érzékeli, a mentálhigiéné ellentmond a hitünknek?

– Nem találkoztam ilyennel, egységben élem meg a kettőt. Nem mentálhigiénés pap vagyok, hanem papként vagyok mentálhigiénés szakember. Nekem a papság a hivatásom, és mindazzal, amit tanulok, a lelkipásztori munkámat szeretném kiegészíteni. Ha bármikor azt tapasztalnám, hogy van olyan szakterület, ami nem összeegyeztethető a papsággal, azt nem vállalnám. De a mentálhigiénében még nem találkoztam ilyennel, sem a napi gyakorlat terén, sem tartalmi kérdésekben.

– A négy féléves képzést levelező tagozaton végezték. Kik voltak a résztvevők? Hogyan épült fel a kurzus?

– Az első képzést, amelyet magam is elvégeztem, két évvel ezelőtt indította a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéne Intézete. Mi vagyunk Magyarországon az első házasság- és család-lelkigondozók, tudomásom

szerint nincs még egy ilyen képzés a felsőoktatásban. Ökömenikus jellege miatt református, evangélikus, katolikus és görögkatolikus lelképásztorok is részt vettek rajta. Minden fél évben havonta egyszer, hétfői és keddi napokon voltak a találkozók. Délelőttönként elméleti órákon vettünk részt, délután pedig önismereti és gyakorlati foglalkozásokon. Leginkább az érzelemfókuszú terápiával és a kontextuális családterápiával ismerkedtünk meg. Foglalkoztunk önismerettel, és voltak tanórák a családpsztoráció le-

hetőségeiről is. Én például most beszélgetésre hívom azokat, akik tavaly kötöttek házasságot, hogy meséljenek magukról kicsit.

– Miért érdemes mentálhigiénés képzésre jelentkezni? Sokan talán félnek vagy idegenkednek tőle.

– Papj jelmondatként ezt válasz-
tottam: „Ne félj, csak higgy!” Sokan
távolságtartással viszonyulnak a
psziché vizsgálatához; papként is
elgondolkodunk, feladatunk-e fog-
lalkozni vele, beletartozik-e egy pap
kompetenciájába. Úgy gondolom,
amit lehetőségként meg tudunk ra-
gadni egy közösség és egy család
érdekében, azt használjuk ki. A há-
zasság- és család-lelkigondozás a
Simmelweis Egyetemen védett kö-
zegeben zajlik, keresztény alapon, a
minket tanító szakemberek is keresz-
tény értékrendet képviselnek. Olyan
világban élünk, amelyben szükség
van mindenfajta tudásra, ami az em-
beri lélek megmentésére, segítésére
szolgál. A családok megérdemlik a tá-
mogatást, és igénylik is. Ha papként
lehetőséget tudok biztosítani a lelki-
gondozásukra, akkor kötelességem és
felelősségem, hogy továbbképezsem
magam, tanuljak, bővítem az ismer-
teimet, ahogyan annak megteremtése
is, hogy fogadni tudjam a családokat.

– Miért van ennyi problémánk, miért nem férünk össze a családtagjainkkal?

– Túlterhelt lett a lélek, hiszen rengeteg hatás éri. Sok az információ, a lelki impulzus, és nincs idő ezek feldolgozására. Azt látom, hogy sok házasságban nem is a kapcsolat fáradt meg, hanem maguk a házassafelek. A kettő nem ugyanaz. A kapcsolatukra természetesen kivétel a kimerültségük, emiatt gondolják azt, hogy a házasságuk rossz. Pedig csak azt kell kimondaniuk egymásnak, hogy elfáradtam. A lelkem, a szívem, a szeretetem elfáradt, kimerültem, mert rengeteget kell dolgoznom, gyermeket nevelnem, biztonságot nyújtanom, eltartanom, egy-ségben tartanom a családot.

– A mentálhigiénés szakember nincs kiszolgáltatva annak, hogy megkeressék-e őt a segítségre szoruló? Maga is kezdeményezhet?

– Igen, kezdeményezhet, és papként erre még inkább lehetőségem van. A helyi közösségben és nagyobb közösségben is odaléphetek bárkihez, és megkérdezhetem, hogy van. Ezt senki nem veszi zokon.

– A képzésre való jelentkezés feltételei közé tartozik a teológiai alapismeret.

– Keresztény alapú az oktatás, lelkipásztori jellegű kérdésekről, spirituális önismeretről, spirituális reflexióról is szó esik. Ezek segítenek abban, hogy Isten fényében lássam meg magamat és a történeteimet. Egy család esetében pedig abban segítenek, hogy a családtagok megfogalmazzák, mikor érezték az életükben Isten jelenlétét, mikor tapasztalták meg a támogatását.

– Krízis esetén sokan pszichológustól kérnek segítséget. Rossz esetben csatlakoznak egy ezoterikus szellemiségű körhöz, vagy egyáltalán nincsenek tisztában a segítségnyújtás spirituális hátterével. Azok a kliensek, akik a Semmelweis Egyetemen végzett mentálhigiénés szakembereket keresik fel, soha nem fognak szembesülni azzal, hogy valami olyat hallanak tőlük, ami nem összeegyeztethető a hitükkel?

– Nagyon bízom benne, hogy soha nem fognak ilyet tapasztalni. A lelkigondozó szó is arra utal, hogy hitéleti alapon dolgozunk. Biztos vagyok abban, hogy minden embernek van istenkapcsolata, ami előlívható, jelen van akkor is, ha titkoljuk. Aki hozzám jelentkezik, tisztában van azzal, hogy Isten fontos nekem. Egy nehézséget megelő család számára a legnagyobb tragédia az lenne, ha egy szakember még inkább elbizonytalanítaná őket. Ha kívánják, imádsággal kezdjük az alkalmat. Akiiket eddig kísértem, mindannyian jelen voltak az imaéletemben.

– Hogyan tekint Önre a környezete?
Elfogadják, büszkék Önre?

– Sokan inkább csodabogárnak tartanak, hiszen még szokatlan, hogy az egyházak ilyen téren is próbálnak segíteni a híveknek. Új, hogy kilépünk a templom falai közül, és belépünk egy terembe, amit mentálhigiénés szobának hívhatunk. Most kezdik elfogadni az emberek, hogy ott egy pap ül. Bízom benne, hogy az elfogadás gyorsan megtörténik.

– Mi volt a legmeghatározóbb személyes élménye a kétéves képzés alatt?

– Az esetfeldolgozó gyakorlatra mindenki hoz magával olyan élet-történetet, amit megosztottak vele vagy maga is átélt. Számomra az a legnagyobb öröm, amikor láthatjuk, hogy tényleg van gyógyulás. Például ha egy házaspár újrakezdi vagy együtt folytatja a közös életét, ha megküzd a nehézséggel, ha a két fél megtanulja, hogy összetartoznak. Sokat adott, amikor az előadások által felismertem magamban valami olyat, amire addig nem gondoltam. Minden, amire rálátunk, amit megismerünk, gyógyulni tud. Azt már oda tudom tenni Isten tenyerére, és nem titok többé. A mentálhigiénés lelkigondozás lényege, hogy ami addig rejtve volt, azt hozzuk felszínre, és tegyük Isten elé. Kevésbé lesz félelmetes, ha ki tudjuk mondani, és szembe tudunk nézni vele, és nem tabu többé. Jó példa erre az, ha egy pár tagjai észreveszik, van bennük félelem attól, hogy egyszer elszakadnak egymástól. Ha ezt időben kimondják, nagy eséllyel meg lehet menteni a kapcsolatukat.

(A képzésről további információ található a Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézetének honlapján, a szakirányú képzés menüpont alatt.)

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

Párkeresésről, párkapcsolatról, házasságról

Békásmegyeri fiatalok tették fel kérdéseiket a tabuként kezelt témákról is

Hogyan talál meg az igazit? Létezik olyan? Lehet-e határ-időre házasodni? – ilyen és hasonló kérdéseket tettek fel a Békásmegyer-Ófalui Szent József Plébánia fiataljai Vadász Kinga SSS egyházjogásznak és Kocsis Tamás görögkatolikus egyetemi lelkésznek február 19-én. A plébánián tartott maratoni beszélgetésen a párkereséstől a házasságon át a válásig a fiatalok számára fontos, gyakran tabuként kezelt témákról esett szó.

A hétfő este a Szent József-plébánián a „Pueblo” tagjainak találkozója. Szili András plébániai kormányzóvá történő kinevezése, 2019 óta megötszöröződött a plébániai ifjúsági hittanra járók száma. A tizennyolc éves kort betöltve a gimnazista hittan csoportból lehet bekerülni a Pueblóba, amit alig várnak a fiatalok. A találkozási alkalmak imából, előadásból, beszélgetésből, agapéből állnak, rendszerint éjszakába nyúlóan.

Az ideai tanévtől szokássá vált, hogy a csoport tagjai dolgoznak fel és adnak elő maguk választotta témákat, és vendégeket hívnak meg a körükbe. Ezúttal Vadász Kinga szociális testvér és Kocsis Tamás görögkatolikus szervezőlelkész, egyetemi lelkész volt a meghívott. Vadász Kinga jogászként hét éve vesz részt az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Érseki Bíróságának munkájában, és válságba jutott házasságok sokaságára lát rá. „Mit rontanak el a párok? Erről rajzolódik ki egy mintázat számomra” – mondta a jogász, aki a Test Teológiája csoport tagjaként rendszeresen szerepel fiataloknak szóló lelkinapokon is. Kocsis Tamás meghívásának apropóját az

adta, hogy görögkatolikus papnak készülve a szentelés előtt döntenie kellett arról, a cölibátust választja-e, vagy megházasodik. Ha a görögkatolikus papnövendék az utóbbi lehetőség mellett határoz, az a gyakorlatban azt jelenti, hogy fiatalon, egy meghatározott időn belül házastársat kell találnia.

A Szent József-plébánián a beszélgetés egyszerre szólt a párkeresésről, a kapcsolatban való elköteleződésről, a házasságra lépésről és az abban való megmaradásról. Szerzteágazó volt a téma, de mindenki a saját életállapotának és érdeklődésének megfelelően kapott segítséget, útmutatást az est során. A találkozó résztvevői egy olyan szemléletet ismerhettek meg, amely biztos talajt jelenthet ezen a sok bizonytalansággal teli területen. Kocsis Tamás arra buzdította a fiatalokat: „Imádkozz azért, hogy megtaláld a párod! Kérd Istent, ő ad, és jó párt ad! Ha a keresést és a párkapcsolatot összekötöd a hitteddel, Isten meg fogja szentelni azt.” Igényességre biztatott, de óva intett attól, hogy elvárásokat támasztva, azokat „pipálgatva” keressenek, és külsőségeknek behódolva válasszanak társat a

párkapcsolatra vágyók. Vadász Kinga mindehhez hozzátette: Szerencsés, ha a fiataloknak van tapasztalatuk arról, hogyan működik a másik nem, jó, ha van ismerkedős kapcsolatuk egymással. Mindkét előadó szerint fontos a közös értékrend, így a vallásosság is. „Ami szúr, arra rá kell nézni, és tudni kell, hogy vannak nem tompítható tüskék is” – mondta Tamás.

Örök kérdés, hogy vonzzák-e egymást az ellentétek, és szerencsés-e ezek megléte egy párkapcsolatban. Tamás szerint a különbségek felkelthetik az érdeklődést egymás iránt, és vannak ellentétek, amelyek hosszú távon kiegyensúlyozódhatnak. Ám Kinga úgy véli, a tapasztalat azt mutatja, hogy hosszú távon az ilyen kapcsolatok nem működnek. Ezért az előadók arra biztattak, a párok végezzenek „önellenőrzést”: mit mond például a környezetük, hogyan alakultak ők maguk a kapcsolatban? Előnyükre változtak-e, önmaguk maradtak-e, nem idegenedtek-e el azoktól, akik és amik korábban fontosak voltak nekik?

A fiatalok a találkozón arról kérdezték az előadókat, hogy mire mon-

danak igent a házasfelek, mi van valójában az igen mögött. Kinga így válaszolt: Az igent abban a belső szabadságban mondják ki, hogy a feleket a másik iránti szeretet vezeti, megvan a személyes érettségük, a felelősségvállalás önmagukért, a párjukért és a döntésükért. Tamás a görögkatolikus szertartás alapján mondta el: A jegyespár a templom kapujában nyilvánítja ki házassági szándékát, hogy az „valódi, igaz, elhatározott és kényszerítés nélküli” legyen.

Mindketten a realitás fontosságát hangsúlyozták, azt, hogy a párok ne álmokra mondjanak igent, hanem a „szív bölcsességéből” szülessen meg az egymás melletti döntés. „Megélelgeszem vele, elfogadom, a személye, a léte tesz boldoggá, kiteljesedik benne” – így írta le Tamás az emberben munkáló érzést, a bizonyosságot és a józan realitást. Kinga szerint a megalapozott döntéshez szükség van arra, hogy a pár tagjai valóban megismerjék egymást, elegendő minőségi időt töltsenek együtt ahhoz, hogy felkészülhessenek az elköteleződésre. A test teológiája alapján hozzátette:

szerencsés, ha egymás megismerését nem befolyásolja a szexualitás teljes megélése. Ugyanakkor azt is hangsúlyozta, ennek „megküzdött tisztaságának” kell lennie, mert a házasság több és más, mint a barátság. Kinga szerint nélkülözhetetlen a fejlődő önismeret, annak tisztázása, hogy ki vagyok, honnan jövök, milyen mintát, apa- és anyaképet hozok magammal, hol vannak elakadásaim, mire hív Isten. Ezekre a kérdésekre meg kell tudni felelni, és mindenkinek dolgoznia kell önmagán. A felismert korlátokat, sebeket Isten elé kell vinni, aki képes gyógyítani. Csak gyógyultan szabad belemenni a házasságba.

Tamás szerint a házasságban a legfőbb összetartó erő a „három láb”, a szeretet három létmódja. Az erősz a testi vonzalom. A filia a barátság, az, hogy „félszavakból is értik egymást”, hogy mindenről egymással szeretnek és tudnak beszélgetni. Az agapé pedig az egymás iránti lelkesedés, az a többlet, ami miatt a házasság több mint testi vonzódás, és több mint barátság. Tamás hozzátette: Az életünk hullámozik, ezért tudatosan törekednünk kell arra, hogy „újra és újra felfedezzük, ami egyszer boldoggá tett minket”. A görögkatolikus esküvő kötelező evangéliumi szakasza – a kámai menyegző története – alapján úgy fogalmazott: nekünk a vizet kell odavinnünk Krisztus elé, a csodát ő teszi. Mindkét előadó hangsúlyozta: Nyisd meg a szíved, tedd meg a másikért, amit tudsz, add bele magad teljesen a kapcsolatba, és Isten megáldja, megszenteli azt! A kapcsolatért küzdeni kell, vigyázni kell egymásra. És ha jól érzed magad, nem vágyasz másra.

Trauttwain Éva
Fotó: Lambert Attila

Tegyük emberibbé a várost!

Szentmise Budapesten az elhunyt hajléktalanokért

Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök mutatott be szentmisét Budapesten, a terézvárosi templomban február 18-án a Sant'Egidio közösség szervezésében hajléktalan barátaik emlékére, akik az utcán éltek és haltak meg. A szentmise után ebédre hívták a szegényeket a terézvárosi plébániára, ahol Mohos Gábor püspök és Horváth Zoltán plébános is együtt evett a vendégekkel.

Mint minden évben, idén is nagyon sokan gyűltek össze a szentmisére. Folyamatosan érkeztek a közösség hajléktalan barátai, akik az előző hetekben a szerdai és pénteki utcai szolgálatok alkalmával – amikor barátaik felkeresik őket az utcákon étellel, jó szóval, barátsággal – meghívót kaptak a rendezvényre. Minden héten szerdán este fél hétkor a felnőttek, péntek este ugyanabban az időpontban a gimnazisták találkoznak a Gát utcai Kaniziusz Szent Péter-templomban, ahol imádságot tartanak, és előkészítik az utcákra a meleg ételt, a szendvicseket, a teát. Emellett hűsölgés, figyelmes barátságukat viszik, ami éltet és reményt ad azoknak, akiknek napjaink nagy részében inkább megvett pillantások és szavak jutnak osztályrészül. A közösség nyi-

tott; szívesen veszik, ha valaki csatlakozik imádságukhoz, szolgálataikhoz.

Az ideai szentmisére egy egész osztályt fogadtak a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumból, akik a közösség fiataljai – a Fiatalok a békéért mozgalom gimnazista tagjai – segítségével előkészítették a termeket, megterítették, közreműködtek a szentmisén, fogadták a vendégeket. A szegényekkel való barátság légköre vonzza a fiatalokat, a pénteki szolgálatra sokan szívesen és örömmel járnak.

1983. január 31-én Rómában, a Termini pályaudvaron meghalt egy idős hajléktalan aszszony, Modesta Valenti. A hajléktalanságból fakadó állapota miatt a mentők nem szállították el őt, pedig még lehetett volna segíteni rajta. A Sant'Egidio közösség minden évben Modesta halálának évfordulójához közeli napon több európai városban szentmise keretében emlékezik meg azokról, akik az utcán éltek, és ott is haltak meg. Magyarországon a Modesta miséje néven évek óta megrendezett esemény neve 2022-től Scooter miséje. A közösség barátja volt Kalas Péter, becenevén „Scooter”, aki Budapesten, a Kálvin téren élt egyre rosszabb állapotban, és 2021. augusztus 5-én hasonlóan tragikus körülmények között halt meg, mint Modesta. Úszkösödő sebekkel feküdt

magatehetetlenül napokig az aszfalton, míg végül a mentők többszöri riasztás után elvitték, de a kórházban vérmérgezésben elhunyt. Nem volt egyedül, a közösségből vele volt Bogi, aki megrendítő, költői szépségű írásban emlékezett meg róla portálunkon.

Mohos Gábor esztergom-budapesti segédpüspök évek óta figyelemmel és szeretettel kíséri a közösség alkalmait, mutat be szentmisét körükben. Horváth Zoltán plébános szintén évek óta szívesen látja a Sant'Egidio különféle rendezvényeit, szeretettel fogadja hajléktalan barátait. Mindketten együtt is ebédeltek a szegény családokkal, akiknek a plébánia egy kisebb termében terítették meg. Szóke Péter, a Sant'Egidio közösség regionális felelőse köszöntötte a szentmise elején a vendégeket, köztük Kiss Amb-

rus főpolgármester-helyettest és Pikó Andrást, Budapest VIII. kerületének polgármesterét.

Mohos Gábor püspök homíliájában kiemelte: olyan emberekre emlékezünk a szentmisében, akik nem tapasztalták meg az emberi törődést, szeretetet. Mindannyiunk kudarca, hogy ilyen dolgok megtörténhetnek. Világvárosunkban sokan mások is élnek magányosan, szeretethiányban. Isten arra hív, hogy tegyünk ez ellen, éljük meg a szövetséget, törődjünk egymással – buzdított Mohos Gábor. Végül azt kérte, újítsuk meg a szövetségünket Isten-nel, tudjunk jobban figyelni egymásra is, hogy emberibbé tegyük ezt a várost, ahol élünk.

A homíliát és a könyörgéseket követően megrendítő felsorolás következett. Név szerint emlékeztek meg azokról a hajléktalanokról, akik a közelmúlt-

ban haltak meg. Elsőként Scooterre emlékeztek, aki „mindig előbb adott más szükségét szenvedőnek, mint magának kért volna. Ezzel azt tanította, hogy senki sem lehet olyan szegény, hogy ne segíthetne valaki magánál is szegényebbnek”. Különleges felsorolás – olyan emberek, halottak nevei, történeteik, akik megvetésben éltek, és akikre itt úgy emlékeznek, ahogyan az ember a családtagjaira, szeretteire emlékezik a szívében, kiemelve a jót, és hálát adva a barátságukért. Így idézték fel Vincét, aki „nemcsak a szeretetét fejezte ki irántunk, hanem megajándékozott minket a kérdéseivel is. Őszinte, bátor, nyílt kérdéseiben ott rejtett az Isten keresése és megértésének vágya, ugyanakkor düh, dac és elégedetlenség is. Kereste az igazságot, a saját igazságát és az Örökkévaló rejtelmét”. Tibi nagy fradista volt; Kecse sokat nevetett; a monori Pali úriember volt, fanyar humorral; Vili bácsi megkeseredett volt, a halált várta; József istenfélő ember volt, számtalan tervvel... Sok-sok név hangzott el, akiket ismertek a közösség tagjai, illetve más karitatív szervezetek, melyeknek tagjai szintén részt vettek a szentmisén, vagy kérték, hogy imádkozzanak az ő halottaikért is: a Magyar Máltai Szeretetszolgálat, az Utcafront, a Hajléktalanokért Közalapítvány, a Twist Olivér Alapítvány, a

Baptista Szeretetszolgálat, a Pro Domo Éjjeli Menedékhely, Teréz Anya nővérei, a Szent Raffael Karitás.

Évről évre hosszú, túl hosszú a lista – azoknak az embereknek a sora, akik feladták, nem bírták az utcai hanyattatásokat, betegséget, hideget, magányt, kirekesztettséget. És évről évre sok név mellett halljuk, hogy apja, anyja, gyermeke, nagybátyja, testvére is hajléktalanokként élt, halt meg. Olykor egész családok nem tudnak kijutni a nyomorból, a gyermekek is öröklik szüleik sorsát.

A szentmisében az Úr oltalmába ajánlják az elhunytakat, és emlékeznek a barátságukra. Horváth Zoltán atya búcsúzással köszönetet mondott a közösségnek, amiért példát mutat a szegények szeretetéről. A szentmise végén Mohos Gábor püspök megáldotta az oltár elé helyezett tulipánokat és a szentképeket, amelyeket a kijáratnál ajándékként kapott mindenki. Ezt követően kezdődött a plébánián az ebéd, Rudik Márta szervezésében: két szobában ültek le a szegények, a nagyteremben a hajléktalanok, a kisebb teremben néhány szegény család. A nagyteremben Mohos Gábor püspök mondott áldást az étkezés előtt, majd Szóke Péter és néhány gimnazista zenélt a jelenlévőknek.

Thullner Zsuzsanna
Fotó: Merényi Zita

Elevenné kell tenni a múltat

Beszélgetés Soós Viktor Attilával, a tíz éve fennálló Nemzeti Emlékezet Bizottság munkájáról

(Folytatás az 1. oldalról)

Az első lépés az anyagi bázis, a földtulajdon elvétele volt. A koalíciós időszakban viszont már szintet lépnek. Ezt jelezte, amikor Rajk László kommunista belügyminiszter '46 nyarán betiltotta az egyházi egyesületeket. Amikor 1948-ban az egyházi iskolákat elvették, már zajlottak az egyháziak elleni perek: a Mihalovics Zsigmond, az Actio Catholica vezetője és kulturális titkára, illetve a Lénárd Ödön piarista szerzetes elleni eljárás. Ettől kezdve beindult a gépezet. 1949-ben Mindszenty József bíborost ítélték el, 1950-ben betiltották a szerzetesrendek nagy részét, és meg kell említenünk a Grósz József kalocsai érsek elleni, általában kevésbé emlegetett pert is – erre 1951-ben került sor –, hiszen ez több mint kétszáz embert érintett, ráadásul közülük tizenhetet halálra ítélték. De egészen a hetvenes évek elejéig szinte nincs is olyan év, amikor ne marasztalnának el valakit egyházzal összefüggő tevékenységért. Az én olvasatomban éppen ezért nincs különbség a Rákosi- vagy a Kádár-féle egyházüldözés között.

– Rákosiék inkább az alsópapságot vették célba, míg később elsősorban az egyházi vezetésre összpontosított a hatalom. A módszerben mintha mégis lenne eltérés.

– A Kádár-korszakban van egy határ, valamikor a hatvanas években: a '61-es nagy egyházi perek után már a püspökökkel állítatják félre azokat a papokat, akik nem tetszenek a rendszernek. A békepapok szerepe is erre az időre kristályosodik ki. Fontos mérföldkő, amikor a magyar állam részleges megállapodást köt a Szentzsékkal 1964-ben, ám a szerzetesek elleni perek csak ezután indultak. Kádárék egy idő után egyfajta kompromisszumra törekedtek az egyházakkal kapcsolatban, részben azért, mert elfogytak a püspökök. Az állami hozzájárulást ezt követően csak olyan püspökök kinevezéséhez adták meg, akik nem álltak szemben az állammal.

– Kádár Jánosnak sokrétű ismerete volt arról, hogyan kell alkalmazni az egyházakkal szembeni elnyomó politikát. Miként használta ki ezt akkor, amikor már minden hatalom az ő kezében volt?

– Kádár János belügyminiszterként már szerzett tapasztalatokat ezen a téren. Pócspetribe (1948 június) maga is elment Péter Gáborral, az ÁVO vezetőjével együtt kivizsgálni a történeteket. De Kádárt amúgy is érdekelt ez a terület, igyekezett személyes kapcsolatokat kiépíteni egyes egyháziakkal. Emellett a káderpolitikája is sikeres volt: megtalálta azokat a személyeket, akik az egyházakkal szemben a legjobban tudták érvényesíteni a párt és az ő akaratát. Érdekes eset volt, amikor a „felszabadulás” huszonötödik évfordulóján Pénzes Balduin főszerkesztő vezércikke megjelent az *Új Emberben*. Kádár személyesen írt egy levelet az Állami Egyháziügyi Hivatal (ÁEH) elnökének, amelyből kiderül, hogy bár lát még ellentéteket a saját és a cikkíró megközelítése között, talált közös pontokat is, vagyis az irányt jó-nak tartja. Látszik, hogy figyelt a területre, tájékozott volt az egyházakkal kapcsolatos kérdésekben. Sokan, így a papok sem a diktátort látták benne, hanem azt, akihez különféle ügyekben fordulni lehet. Kádár nagyon ügyesen használta ki ezt a helyzetet. Az első időben még „golyószórával”

ment volna az egyházak ellen, ám később a húzd meg, ereszd meg taktikára váltott. Ne feledjük, hogy egészen 1989-ig listázták a papokat – ki a lojális, ki az ellenséges vagy semleges –, figyelték, hogy melyik egyházi személy milyen sajtóterméket kap külföldről.

– Ha már szóba került, az Új Ember archívumában őrzött, a hatvanas években keletkezett dokumentumok szerint a főszerkesztőnek minden részletkérdéssel kapcsolatban be kellett számolnia az ÁEH-nak: be kellett jelentenie néhány napos gyógykezelését, engedélyt kellett kérnie a falinaptár példányszámának növeléséhez...

– Az 1951-ben szovjet mintára létrehozott ÁEH minden területen ellenőrizte az egyházak működését, így természetesen a sajtóra is fokozottan figyeltek. A hatvanas években született egy jelentés, amely a katolikus sajtótermékeket vizsgálta. Ebben utalnak az előzetes cenzúra megszüntetésére. Képzeljünk el egy hetilapot, amely úgy jelenik meg, hogy minden egyes cikket – már nyomdakész állapotban – be kell mutatni a hivatalnak...

– Ez nagy gondot okozott, hiszen a kihúzott cikk helyére másikat kellett keresni.

– Igen, ráadásul a példányszámot is meghatározták, de az újranyomáshoz is engedélyt kellett kérni. Egy papi jubileumi szentkép, egy kegytárgy forgalomba kerüléséhez is hozzájárulásra volt szükség.

– Az ÁEH és a Belügyminisztérium (BM) egyházi tevékenységgel foglalkozó osztályai között milyen együttműködés volt?

– Minden megye- és püspöki székhelyen volt egyháziügyi megbízott, akinek az volt a feladata, hogy a területén felügyelje az egyházak működését. Ugyanakkor az ÁEH és a BM – a III/III-as Csoportfőnökségen belül külön osztály foglalkozott az egyházakkal – minden információt megosztott egymással. Még olyan is előfordult, hogy 1966-76 között Győrben ugyanaz a személy, Kovács István volt az ÁEH és a BM megbízottja. Zalaegerszegen Kodala József ÁEH-megbízott odaadta az irodáját az állambiztonságnak azért, hogy ott hálózati személyekkel találkozhassanak. A Világosság rezidentúra idején (ezt a szervezetet az ÁEH fedése alatt állambiztonsági tiszték részvételével

hozták létre 1968-ban; feladata a Vatikán elleni hírszerző tevékenység volt) négy belügyest is betelepítettek az Állami Egyháziügyi Hivatalba. Az ÁEH éves értekezletein mindig ott voltak az egyházakat felügyelő belügyi tisztviselők.

– Más állami, párt- és társadalmi szervek miként vették ki a részüket az egyházak elleni tevékenységből?

– Egy pártállamban az egyházak elleni tevékenység nem egyetlen szinten folyt. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulat is nagy szerepet vállalt ebben, mint ahogyan a művészeti oktatásban is tetten érhetjük a vallásos világnézettel szembeni harcot. A hetvenes években például készült olyan vizsgafilm, amelynek vezérmotívuma egy pap lejárata volt. Nem csak a *Népszabadságban* tettek közzé egyháziakat lejárató cikkeket. A *Ludas Matyiban* számtalan, a vallásosságot kifigurázó karikatúra jelent meg, de még a *Nők Lapjában* is találunk olyan írást – például mélyinterjút Miklós Imre ÁEH-vezetővel –, amelyben az egyházellenes propaganda kapott teret.

– Mi volt a békepapok valódi hatása az Egyház működésére?

– A békepapi mozgalom 1950-ben jött létre, pártállami nyomásra. Ma még nincs lezárva ennek a története, sok a tisztázatlan kérdés. A békepapok – vagyis a rendszerhez lojális egyházi személyek – nagyon sokat ártottak az Egyháznak, hiszen azok kerültek magasabb beosztásba, azokat helyezték a központi helyen lévő plébániákra, akik a papi békemozgalom tagjai voltak. A Hazafias Népfront jelöltjeiként még a parlamentbe is bekerültek. Ugyanakkor az is kiderült, hogy a legtöbbször nem mindenekefelett szolgálta a rendszert. Olofsson Placid bencés szerzetes pap például a hetvenes években egy békepap, Horváth Richárd közvetítésével jutott útlevélhez. Horváth a Népköztársaság Elnöki Tanácsának is tagja volt. Szabó Gézáról, a békepapi mozgalom lapjának, a *Katolikus Szónak* a felelős szerkesztőjéről számtalan olyan történetet lehetett hallani, amelyből kiderült, hogy igazi lelkipásztor volt.

– Egy értekezleten, 1989 júniusában Horváth József, a BM III/III. Csoport-

főnökségének vezetője úgy fogalmazott: „lényegében az egyházak elorsvasztásán munkálkodtunk”. Am egy kimutatás szerint az egyházi vonalon foglalkoztatott hálózati személyek aránya nemhogy csökkent, de még növekedett is az évtizedek alatt. Milyen valós eredményt értek el a kommunisták? Változott az egyházak társadalmi beágyazottsága?

– Ha pusztán a statisztikát nézzük, akkor azt látjuk, hogy kevesebben voltak a vallásos emberek, mint közvetlenül a háború után. Ám ennek a nagyfokú társadalmi mobilitás is oka, hiszen sokan költöztek a városba, az elvilágiasodás pedig minden európai társadalomra jellemző volt. Ugyanakkor egy ilyen fokú, sokáig működött egyházüldözés sem maradhatott hatástalan. A hálózati személyek létszámát a bázisközösségek, a Regnum Marianum, az ifjúsággal foglalkozó papok megfigyelése miatt a késő kádári rendszerben sem lehetett csökkenteni. A hetvenes, nyolcvanas évektől nagyszámú könyv áramlott külföldről Magyarországra, majd innen tovább a Felvidékre, Erdélybe, a

A klerikális reakció területén végzett ügynöki operatív munka eredményessége sok türelmet és odaadást igényel. A klerikális reakció elleni harcunkban fő feladatként korábban arra törekedtünk, hogy munkánkat a különböző illegális szervezetek felderítésére és dokumentálására összpontosítottuk, végső soron a feldolgozás alatt álló személyek letartóztatása érdekében. Ma nem elégedhetünk meg a klerikális reakció elleni harcunkban csupán letartóztatásokkal. Minden rendelkezésünkre álló eszközt fel kell használni annak érdekében, hogy a klerikus tevékenységét a letartóztatásokon túlmenően más, kombináltabb intézkedésekkel is megakadályozzuk. A klerikális reakció elleni kombináltabb munka azért is fontos, mert a normális belpolitikai és nemzetközi helyzet idején a letartóztatások nem minden esetben lehetségesek és hasznosak.

*Berényi István rendőr őrnagy:
A klerikális reakció ellenséges tevékenysége népi demokratikus rendünk ellen (1963)*

Délvidékre. A pártállam ezt nyomon követte, ehhez pedig emberekre volt szüksége. Azt is érdemes megjegyezni, hogy sok beszervezett személyben maguk a tartótisztek sem bíztak meg.

– A pannonhalmi főapát megválasztása is azt mutatja, hogy nem volt olyan egyházi terület, amibe ne szolt volna bele az Állambiztonság.

– Miután Legányi Norbert pannonhalmi főapát 1969-ben lemondott, a konvent 1972-ben Jáki Zénót választotta meg, ám állami nyomásra végül Szennay András lett a főapát. De az állam minden egyházi kinevezésbe beleszólt. Egy tartótiszt mondta nekem egyszer, hogy elsősorban a fiatalokat igyekeztek beszervezni, mert ha valakit a rendszer segít magas állásba, az örökké hálás lesz érte. Az biztos, hogy mindenhova elért a pártapparátus keze. A diktatúra működtetői számára nem volt mindegy, hogy ki a főapát, kiből lesz püspök, ki hol végzi az egyházi tevékenységét.

– A NEB tízéves fennállásának alkalmból megrendezett konferencián is felmerült a felelősségre vonások elmaradásának kérdése. Találtam olyan forrást, amely szerint az ÁEH

tisztviselőit a rendszerváltás után szívesen alkalmazták a civil szférában, elsősorban az egyházakkal kapcsolatban szerzett tapasztalataik miatt.

– Abból a szempontból valóban elmaradt a múlttal való szembenézés, hogy a diktatúra működtetőit soha nem számoltatták el. A legtöbbször nevét ismerjük, magam is háromszázötven olyan személy életrajzát írtam meg, akik az egyházakkal foglalkoztak. Az, hogy valaki megyei egyháziügyi megbízott volt, komoly pozíciót jelentett, hiszen a párt irányvonalát követve minden, egyházzal kapcsolatos ügybe beleszólt. De nem mindegy, hogy mire és hogyan emlékezünk. Bács-Kiskun vármegyében Fekete Jánosnak, aki 1969-től 1983-ig a megyei egyháziügyi megbízott volt, az egyik templom kertjében a mai napig emléktáblája van. Lehet, hogy kiváló tudományos munkát végzett, de az biztos, hogy nem kelene emléktáblát állítani neki. Tudjuk, hogy Győr-Moson-Sopron megyében tíz évig a BM SZT- (szigorúan titkos) tisztje volt az egyháziügyi megbízott.

Valóban, az 1989-es fordulat a legtöbb, pártállamot szolgáló személy számára nem jelentett törést. A Komárom-Esztergom megyei megbízott a rendszerváltás után a megyei önkormányzat tisztviselője lett, Pozsonyi László, az ÁEH egyik vezetője pedig 1990-ben az Igazságügyi Minisztériumba került. Sarkadi Nagy Barna, aki 1989-ben még az Állami Egyháziügyi Hivatal elnökhelyettese volt, a rendszerváltás után átnyergelt az üzleti szférába, egy ideig még az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodási Zrt. vezetésében is helyet foglalt. Nekünk kötelességünk, hogy a nemzet történeti tudatának szempontjából legalább megőrizzük és a nyilvánosság elé tárjuk azoknak a nevét, akik a diktatúrát működtették.

– A *Küzdelem a lelkekért* megemlékezés-sorozat kiállítását középiskolákba is elvitték. Hogyan fogadták ezt a fiatalok?

– Ez a kiállítás azokat az ifjúsággal foglalkozó egyházi és világi személyeket mutatja

be, akiket ebben az időben letartóztattak és elítéltek. Számomra a legdöbbentesebb élmény az volt, amikor a Szent II. János Pál Iskolaközpontban megrendezett megnyitón a diákok felvetették: mi ez ahhoz képest, ami Ukrajnában történt. Sokszor nem is tudjuk elképzelni, hogy szüleink és nagyszüleink nemzedékének milyen megpróbáltatásokon kellett keresztülmenniük. A fiatalokat ugyanakkor érdekli a titkosrendőrség története, a lehallgatások technikai részletei, de nekünk azt is meg kell értetnünk velük, hogyan működött az ő világukhoz semmiben sem hasonló diktatúra. A mai fiatalság sem tekint közömbösen a múltra, ám az is igaz, hogy meg kell találnunk azt a nyelvet, amit értenek. Olyan történetekre van szükség, amelyek számukra is befogadhatók. Ilyen lehet például Brenner János élete vagy Lénárd Ödön és versei. A mai fiatalok számára is mond valamit, hogy Apor Vilmos kiállt a védtelen nőként. A *Küzdelem a lelkekért* című kiállítás mellé egy szerepjáték is társul, ennek segítségével pedig megélhetővé, elevenné tudjuk tenni azt a múltat, amire minden nemzedéknek, így a mai fiataloknak is emlékezniük kell.

Baranyai Béla
Fotó: Merényi Zita

ADÁSVÉTEL

KÖNYVEKET vásárolok, szentképeket elfogadok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

TÁRSKERESŐ

CSINOS, kedves, katolikus hitét mélyen megéltő, egyedülálló, 47 éves hölgy házasság céljából társat keres. Érdeklődő leveleket szeretettel várok „Szentlélek” jelígre a szerkesztőségbe.

INGATLAN

ELADÓ BUDAPESTEN AZ I. KERÜLET-BEN, csendes utcában, de jó közlekedés-

nél, zöld, fás területre néző, magassíkszíni (első emeleti magasságban), 90 nm-es, háromszobás lakás, nagy étkező-konyhával, kádas-zuhanyzós fürdőszobával, külön WC-vel. Az új, zárt égésterű kombi cirkóval ellátott lakás étkező-konyhája a belső zöld udvarra néz. Érdeklődni lehet: 06/30-202-0832

RÉGISÉG

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bélyeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre árveszünk. Budapest VI., Andrássy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő-szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra között.

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén náznál is. T.: 06/1-213-5726

ÓLOMÜVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

ÉPÜLETSÜLLYEDÉS, falrepedés megállítása, vizes, nyirkos, salétromos épületek szigetelése. T.: 06/20-228-0453

IMAÓRA

Kútvölgyi Szűz Mária-engesztelőkápolna: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltáriszentség előtt. 22 órakor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szent-ségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órakor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitászcsoportjának szándékára, a harmadikon az imalábadá elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarországon, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órakor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szív szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családkhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órakor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órakor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

A Budapest VIII. kerületi Magyarok Nagyasszonya téri (volt Rezső tér) Magyarok Nagyasszonya-templomban nemzeti ünnepünkön, március 15-én, pénteken 9 órakor szentmisét mondunk hazánkért. 10 órakor a templom körüli szabadtéri stációknál keresztutat imádkozunk nagy magyarokra emlékezve népünk lelki újjá születéséért és egységéért.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móríz Zsigmond út 141.): március 14-én 16 órától 17-én 13 óráig NAGY-BŐJTJ Lelkigyakorlat Dr. Osztie Zoltán atyával. Március 28-án 18 órától 31-én 13 óráig húsvéti lelkigyakorlat Schall Tamás plébános atyával. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

A Budapest VIII. kerületi Magyarok Nagyasszonya téri (volt Rezső tér) Magyarok Nagyasszonya-templomban nagyböjti lelkigyakorlatot tart dr. Kránitz Mihály, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem tanszékvezető professzora március 10., 17. és 24-én, vasárnap a 9 órai misék keretében.

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalomnak terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbblépéshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kéthetente szerda délelőtt 10 órától 11.30-ig, a Szent Anna Plébánia (Budapest I., Aranyhal u. 1., a Batthyány téren, a templom mögött) alsó hittantermében pedig kéthetente szerda esténként 18 órától 19.30-ig. Időpontok: 2024.

PIETRELCINAI SZENT PIO ATYA NYOMÁBAN
április 22-28. | 7 nap | 314.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT
május 1-5. | 5 nap | 129.900 Ft/fő

DÉL-ERDÉLYI ZARÁNDOKKÖRÚT
ÉS A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚ

május 15-20. | 6 nap | 199.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT A CSÍKSOMLYÓI BÚCSÚBA
május 15-20. | 6 nap | 169.900 Ft/fő

ASSISI SZENT FERENC NYOMÁBAN
június 4-8. | 5 nap | 229.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT FATIMÁBA ÉS COMPOSTELÁBA
július 5-12. | 8 nap | 529.900 Ft/fő

ZARÁNDOKKÖRÚT MONTENEGRÓBA
július 9-15. | 7 nap | 309.900 Ft/fő

OLASZ SZENTEK ÉS SZENTÉLYEK NYOMÁN
augusztus 19-25. | 7 nap | 289.900 Ft/fő

ÍRORSZÁGI ZARÁNDOKLAT
augusztus 25-31. | 7 nap | 749.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA
+36 20 500 5050
www.viasacra.hu

március 13., április 3., 17.; május 8., 22. Az együttléteket – segítő sorstársakkal – Tegzes Katalin SA nővér vezeti.

Nagyböjti esték a Szent Imrén címmel Budapesten, a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnázium dísztermében (Budapest XI., Villányi út 27.), március 6-án, szerdán 19.30 órától lelki gyakorlatot tart Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök. Bővebb információ: <https://szentimre.hu/>

MÉCS Napok az Eucharisziáról címmel lelki gyakorlatot tartanak Budatétényben, a verbita Szent Arnold Lelki gyakorlatos Házban (Budapest XXII., Bajcsy-Zsilinszky u. 3–5.) március 8. és 10 között, péntek estétől vasárnap délutánig. A programot Mészáros Domonkos OP atya vezeti. Jelentkezési határidő: március 3., vasárnap. További információ és jelentkezési lehetőség: <https://mecshonlap.hu/>

„Minden vég egy új kezdet” címmel lelkinapok a Szív Lelkiségi Központban (Tahi, Villator 7–9. T.: 06/26-387-162). Szeretettel hívunk és várunk megfontolásra és elcsendesedésre mindenkit, akit megszorít a gyász, megbénít a veszteség. Időpont: 2024. április 5., péntek 14 órától április 7., vasárnap 14 óráig. Előzetes jelentkezés szükséges a programvezetőnél, Tegzes Katalinnál: tegzesk@hotmail.com, 06/30-462-9272. Hozza magával személyes holmiját, törölközőt, és jelezze, ha diétát kér! Megközelítés: Volánbusz, Tahi – Hídfő mh., a Bartók Béla úton felfelé.

KERESZTÚT

Teremtésvédelmi keresztutat járnak a Pannonhalmi Bencés Főapátság szervezésében március 2-án, szombaton. A keresztutat Gérecz Imre atya vezeti. Gyülekező 10 órától a ravazdi Szent Márton-templomnál. Regisztrálni lehet: 5t@osb.hu Bővebb információ: <https://pannonhalmifoapatsag.hu/teremtesvedelmi-keresztut-2024/>

SZENTSÉGIMÁDÁS

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyház keresztelőkápolnájában (Debrecen, Szent Anna u. 15.) hétfőtől szombatiig, a reggeli szentmisék végétől az esti szentmisék kezdetéig egész napos szentségimádási lehetőség lesz 2024-ben is. „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felülítelek titeket!” (Mt 11, 28). Szeretettel várják a közösségek, imacsoporthoz, családok, egyének jelentkezését erre a különleges lehetőségre, amelyre időpontot az egyházközség weboldalán <https://szentannaplebania.dnyem.hu/> lehet foglalni, illetve további információ a szentsegimadas.szentanna@gmail.com e-mail-címen kérhető.

ÜNNEPI VESPERÁS

Boldog Meszlényi Zoltán püspök és vértanú emléknapja alkalmából a budapest-terézvárosi Avilai Nagy Szent Teréz-templomban (Budapest VI., Szent Teréz u. 1., Nagymező utca–Király utca sarok) március 4-én, hétfőn 19.15 órakor a budapest-belvárosi espereskerület püspökei, papjai, diakónusai és szerzetesei ünnepi vesperást imádkoznak a kommunizmus áldozataiért. Az imát vezeti és homíliát mond: dr. Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, szeminárium i rektor.

KIÁLLÍTÁS

Premontreiek 100 éve Gödöllőn – Rend- és iskolatörténeti kiállítás nyílik a Gödöllői Királyi Kastélyban (Gödöllő, Grassalkovich Kastély) március 1-jén, pénteken. A tárlat áttekintést nyújt a Jászóvári Premontrei Kanonokrend gödöllői letelepedésének előzményeiről, a gimnázium, konviktus és rendház alkotta intézmény-együttes építéséről, a rend korabeli történetéről, a szerzetes- és világi tanárok, illetve a diákok életéről 1923-tól napjainkig. A kiállítás június 23-a, vasárnapig tekinthető meg, ingyenesen.

PÁLYÁZAT

Árpád-házi Szent Imre herceg-portré pályázat. A budai Szent Imre-plébánia és a Szent Imre Alapítvány képzőművészeti pályázatot hirdet a plébánia megalapításának 100. évfordulója alkalmából Árpád-házi Szent Imre herceg egész alakos ábrázolására. A pályaművek beérkezésének határideje: március 8. Jelen kiírással a centenáriumra emlékező plébánia szeretne lehetőséget teremteni a kortárs alkotóknak, hogy – a herceg életének, attribútumainak áttekintése után – papírra/vászonra fogalmazhassanak bennük kialakult egyéniség alakját. Az értékeléshez beadandó anyag: A/4-es méretű, kartonra nyomtatott, nagy felbontású kópia, amely csak a portrét (és az esetlegesen hozzá tartozó hátteret) láttatja – keret, állvány, fal stb. nélkül. A pályamunkát a Budapest-Szentimrevárosi Szent Imre Plébánia címére zárt tasakban vagy borítékban kéri eljuttatni: 1114 Budapest, Himfy utca 9. Jól láthatóan ráírva: Szent Imre-pályázat. Bővebb információk: <https://szentimre.hu/szent-imre-portre-palyazat/>

ELŐADÁS

A „Szó Szimfóniája” elnevezésű sorozat következő alkalmak Budapesten, a Pasaréti Közösségi Házban (Budapest, II. Pasaréti

A BUDAPEST-KELENFÖLDI SZENT GELLÉRT PLÉBÁNIA
EGYHÁZI FENNTARTÁSÚ URNATEMETŐJÉBEN
URNAFÜLKÉK MEGVÁLTÁSÁT,
valamint
ZÁRTSZÓRÁSOS TEMETÉS LEHETŐSÉGÉT KÍNÁLJA.

Temetőnk minden nap 8 – 18 óráig látogatható.

Urnairoda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8912; E-mail: urnairoda@szgp.hu

Plébániai iroda nyitvatartása:

Hétfőtől péntekig: 9.30-tól 16.30-ig

Telefon: 1/203–8915; E-mail: iroda@szgp.hu

Templomunk miserendje:

Vasárnap: 9.00, 11.00 és 18.00

Hétköznap: 7.00 és 17.00 Szombaton 7.00 és 18.00

Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 149.; Honlap: <https://szgp.hu>

Ünnepi üzenetküldő
Köszöntse szeretteit az Új Ember
hasábjain!

Üzenjen névnap, születésnap,
házassági évforduló alkalmából,
küldje meg gratulációját gyermek születéséhez,
sikeres vizsgához vagy más örömteli pillanathoz!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a települését, ahol él,
az aprohirdetes@ujember.hu címre.

Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni, a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Ünnepeljen velünk – várjuk jelentkezését!

Tisztelt Olvasóink!

Az egyházi közleményeket és híreket
szerkesztve közöljük.
Megértésüket köszönjük.
A szerkesztőség

út 102.) március 4-én, hétfőn 19 órától lesz. Téma: Tevékeny szeretet, avagy szociális munka ferences módra. A belépés ingyenes, minden érdeklődőt szeretettel hívunk és várunk. Bővebb információ: <https://pasaretikozossegihaz.hu/programok>

SZABADEGYETEM

„Az Egyház társadalmi tanítása és a modern állam” címmel indított három, egyenként tíz-tíz alkalomból álló előadás-sorozatot 2024. január 11-től a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kara (JÁK). A programok középpontjában a keresztény emberkép, a modern állam és az Egyház kapcsolata, valamint a béke és biztonság kérdése áll. A három előadás-sorozat témakörei: A keresztény emberkép az emberi jogok tükrében – január 11-március 14-ig, csütörtökönként 16:30-18 óráig. Az Egyház és a modern állam – január 19-április 5-ig, péntekenként 14:15-15:45 óráig. Béke és biztonság – január 12-március 8-ig, péntekenként 16:45-18:15 óra között. Az előadások személyesen látogathatók a kar belvárosi épületében (Budapest, VIII. Szentkirályi utca 28.) vagy online követhetők. Az előadás-sorozat látogatása, illetve online

követése ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Bővebb tájékoztató és jelentkezési lehetőség a <https://ppke.hu/szabadegyetem-jak> linken érhető el.

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.) A viharon túl: A béke erejének felfedezése címmel előadás-sorozatot indítottak. Az egyes alkalmak csütörtökönként 19 órakor kezdődnek, és körülbelül 20.15 óráig tartanak. A következő alkalom időpontja: március 7. Téma: A vallásbéke Nicolaus Cusanusnál. Előadó: Bakos Gergely OSB. Szeretettel várják az érdeklődőket a beszélgetős előadások alkalmaira.

SAPIENTIA-NAP

A bor „ízei” a teológiában, a filozófiában, az életünkben címmel Sapientia-napot tartanak előadásokkal, filmvetítéssel, ke-rekasztal-beszélgetéssel, borkóstolóval a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán (Budapest V., Piarista köz 1.), március 9-én, szombaton 09.45 órától 17 óráig. A konferencián a részvétel ingyenes, kávé és frissítő biztosítása céljából regisztrációt kérnek: www.sapientia.hu. Bővebb információ: <https://sapientia.hu>

KATOLIKUS HETILAP

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • Ügyvezető: Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2024. február 26.

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág, előfizethető
a kiadónál, a postán.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • Lapszerkesztő-helyettes: Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábán Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvanyi Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Éva, Vámosy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Kodítek Bernadett
Korrektor: Szántó István • Tördelés: Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • Tel.: +36/1-317-3933
www.ujember.hu • e-mail: mk@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztes@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egy példányos előfizetés belföldről negyedévre: 5460 Ft, fél évre: 10 920 Ft, egy évre: 21 840 Ft. Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Neked mit jelent az Egyház?

Egyetemisták kérdezték a katolikus intézmények diákjait és munkatársait

Nekem az Egyház ... címmel indított a közjó szolgálatában, a világban végzett tevékenységét bemutató kampányt a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia. Az intézményeket megismerő országjárásra a Pázmány Péter Katolikus Egyeterről jelentkeztek diákok. A felkérésben arra buzdították őket, legyenek minél személyesebbek és őszintébbek, adják „az egyetemista hozzáállást, a saját szavaikat”. „Remek lehetőséget kaptunk, hogy bemutassuk az Egyház valódi arcát, hogy mennyit és hol segít. Bejárhattunk különböző helyszíneket az országban, sok embert megismerhetünk” – mondja egybehangzóan a négy diák, Kernya Sarolta, Pongrácz Gergő, Erdész Ágnes és Jámbor Keve. Kik ők, hogyan találtak rá a feladatra, és milyen tapasztalatokkal gazdagodtak – erről kérdeztük őket.

Az egyetemisták hat helyszínen – Kunadacs, Vác, Budapest, Eger, Csorna, Bajót – kerestek fel oktatási-nevelési intézményeket. Az volt a feladatuk, hogy az adott hely életébe tekintsenek be, szólaltassák meg az ott dolgozókat, a gyerekeket, diákokat, szüleiket. Mindenütt arra keresték a választ, mit jelent az Egyház, mit ad a felkeresett katolikus intézmény a rá bízottaknak, mi az a többlet, amit a katolikusság hordoz. „Belecsöppentünk az adott intézmény életébe. Vártak minket, megszervezték számunkra a látogatást. Mi igyekeztünk nyitottak lenni, fogadni a lehetőségeket ebben a találkozásban” – mondják az egyetemisták.

Jámbor Keve:
Élveztem a riportkészítés minden pillanatát

„Az Egyház mindig része volt az életemnek” – kezdi a beszélgetést Keve. A Szentendrén élő fiú gyakorló keresztény nagycsaládban nőtt fel, a Szent András, majd a Ferences Gimnáziumban tanult. A család rendszeres templomba jár. „Nekem az Egyház közösség, az egységben az erő megtapasztalása. Az a támogatás, hogy az ember sokkal kitartóbb tud lenni, ha vannak mások körülötte. Hálas vagyok, hogy nekem megadott a közösséghez tartozás lehetősége, úgy a gimnáziumban vagy a cserkészetben, mint az egyetemen. Ferences osztálytársaimmal még négy évvel a végzés után is havonta találkozunk, és megosztjuk, kivel mi történt. Az Egyház számomra élő valóság, hivatást, lelkeséget és hitet ad, ami számomra az élet legfontosabb része. Így azonnal közel állt hozzám a feladat” – mondja.

Keve a PPKE régészeti szakán tanul, jelenleg a mesterképzést végzi. Az intézetvezető-helyettes ajánlotta

neki a feladatot. „Felbuzdultam, jelentkeztem, elkészítettem a bemutatkozó videót, bekerültem a válogatásba, és végül beválasztottak a csapatba” – írja le a folyamatot. S bár eddig semmi kapcsolata nem volt a filmes világgal, úgy érezte, jó lehetőség ez számára fejlődni, amit majd szakmai életében is kamatoztatni tud. „Volt bennem stressz, új volt a szituáció. Szerencsére gyorsan megszoktam a kamerát. Segített, hogy az előkészületek alatt beszélgettünk a riportalanyokkal, így mindkét fél könnyen feloldódott. Igazából kellett is az kis lámpaláz. Ahogy a csapat egyre jobban összeszokott, már csak azt láttam, milyen izgalmas és élvezetes a munka. Mindig nagyon vártuk, hova mehetünk meg, kikkel találkozunk. Sok jó beszélgetésben lehetett részem. Az intézményvezetők örömmel fogadtak, megismertetésnek élték meg a bemutatkozás lehetőségét. Őszintének éltem meg őket. Azt tapasztaltam, amit az Egyház a feladatuk végzésére biztosít, abszolút jó kezekbe kerül. Mindenkit buzdítok rá, hogy támogassa a Katolikus Egyházat.” – tekint vissza.

Pongrácz Gergő:
Az egyház többet tesz, mint amire számítottam

A politikatudományt hallgató Pongrácz Gergő számára ez az országjáró kampány jelentette az első személyes találkozásokat a Katolikus Egyházzal. Gergő nem vallásos családban nőtt fel – a Pázmányt kifejezetten tanulmányi céllal választotta. A feladatra sem magától

jelentkezett: az egyetem vezetősége kereste meg őt, hogy kapcsolódjon be a munkába. Amint megismerte a terv részleteit, megjött a kedve. „Volt elképzelésem arról, milyen feladatokat végez az Egyház, de most remek lehetőség nyílt arra, hogy személyesen megismerjem ezt” – mondja. A látogatások tovább erősítették a pozitív tapasztalatot: „Láttam, milyen sokat ad az a gyerekeknek, ha katolikus intézményekben tudnak felnőni. Én is feltöltődtem, amikor láttam, milyen boldogok az emberek, milyen jó infrastruktúra adott a számukra” – értékeli a látogatást.

Gergő pályaválasztásában meghatározó volt a történelem és a társadalomismeret iránti érdeklődés. A politológus hallgató szerint a generációja meglehetősen apolitikus, de pozitívnak látja, hogy az elmúlt néhány évben erősödött a fiatalok kíváncsisága, egyre több téma esetében érzik az érintettségüket. Gergő fel is hívja barátai figyelmét, hogy állampolgári kötelesség a tájékozódás. „Tudnunk kell, mi zajlik körülöttünk. Érdemes legalább havonta átböngészni, mi történik.” A politológus hallgató szerint a magyar társadalomban a polarizáció az egyik legkomolyabb problémánk. „Buborékokban élünk, olyan emberekkel vesszük magunkat körül, akik hozzánk hasonlóan gondolkodnak. Nagyon zavar, hogy nem tudunk igazán beszélgetni. Bennem nagy a nyitottság, örülök, hogy az egyetemi órákon lehetőséget kapunk arra, hogy megvitassuk a dolgokat. Nálunk az órákon nincsenek tabuk. Vitakozhatunk. Ezt szeretem, mert azt mutatja, van jövője a párbeszédnek. Fontos, hogy így nőjünk fel” – hangsúlyozza.

A kérdésre, mit jelentett számára egy markáns világnézet mellé odaállni, pozitív élményekről számol be. „Azzal a szándékkal mentem, hogy szeretném jobban megismerni, belülről látni, megérteni, mit kapnak azok, akik mindennapjaikat a katolikus világban élik. Rácsodálkoztam, milyen szépen karolja fel az Egyház a hátrányos helyzetű embereket. Többet is tesznek, mint amire számítottam.”

A katolikus egyetemet összetartó közegként éli meg. A *Nekem az Egyház* kérdésre így válaszol: „közösség, biztonság, segítőkészség”. A politológia szak vonzotta a Pázmányra, de már az első évben nagy fordulatot

vett az élete. „Minden gólya mellett van a szakunkon egy mentor. Az enyém sokat segített nekem. Általa belekerültem a közösségi élet sűrűjébe, a HÖK-ben bizottságvezető lettem, mentorságot vállaltam. Bizalmat kaptam, amit a jövőben is meg szeretnék szolgálni. A második évre valóban megérkeztem az egyetemre.”

Kernya Sarolta:
Minden intézménynek saját varázsa van

„Hálás vagyok, hogy bekapcsolódhattam a feladatba” – kezdi a beszélgetést az elsőéves hallgató. „Eddig is pozitív képem volt arról, mivel foglalkozik az Egyház, de most ez a kép sokkal összetettebb, sokszínűbb lett. Mindenütt kicsit más világot ismertünk meg, de mindenütt megéreztem, hogy az intézménynek megvan a saját varázsa.”

Sári – ahogy társai szólítják – határozott abban, hogy „jó az Egyházhoz tartozni”. Számára az élet az Egyházban az összetartásról, közösségről, elfogadásról szól.

Sári katolikus iskolákban – Szent Angéla, majd az Egyetemi Katolikus Gimnázium – tanult, a családban is katolikus szellemben nevelkedett. Már a gimnáziumban is jó barátokat szerzett, ősz óta pedig csatlakozott egy Antióchia közösséghez is. „Ez számomra a leginkább meghatározó élmény, itt lett részem igazi közösségben” – mondja.

Az egyetemen a nemzetközi tanulmányok szakot választotta, az első évet végzi. „Széles az érdeklő-

dési köröm gyerekkoromtól kezdve. Ez azt is jelenti, hogy sok bizonytalanság kísérte a gimnazista életemet, sok pályán gondolkodtam. Nehéz volt meghozni a döntést, túl sok mindent szerettem volna egyszerre csinálni. A nemzetközi tanulmányok szak sokfajta lehetőséget kínál: foglalkozunk történelemmel, diplomáciával, tanulunk közgazdaságtant, intenzív a nyelvi képzés. Eddig egy féléven vagyok túl, nem látom még, mit szeretnék majd csinálni. A szak megadja azt, hogy többféle irányban, különböző intézményekben lehet majd folytatni a tanulmányokat. Jók ebben az első évben az alapozó tárgyak, várom a specializációkat. Remélem így, jobban rálátok majd a választási lehetőségekre.”

Erdész Ágnes:
A világ tele van egymást segítő emberekkel

„Az az Ági, aki az első forgatást végzi, nem ugyanaz az Ági, mint aki az utolsón befejezi – ezzel biztatott a stáb, mikor látták, hogy tartok a szerepléstől” – elevenítette fel Erdész Ágnes a forgatás kezdetét. Ez be is igazolódott: Ágnes barátságot kötött a kamerával.

Ágnes katolikus családban nevelkedett, de ahogy elmondja, alapvetően azért járt a templomba, mert a szülei elvitték. Mikor bekerült egy közösségbe, ahol az „evangélium tanítása, a szolgálat, a béke általi példamutatás” volt a legfontosabb, akkor kezdődött el benne a megtérés. „Fiatalként könnyen el lehet veszni, ha nincs társaságunk, ahol mélyebben élhetjük meg a mindennapokat. A mély kapcsolatokhoz azonban komoly elköteleződésre van szükség” – fogalmazza meg, milyen fontos számára a közösség mellett meghozott döntés.

Sokat köszön az alma maternek, a szentendrei Ferences Gimnáziumnak. Kiemeli a ferences lelkiség megismerését, és magyartanára, Soós Sándor-né Veres Rózsa szerepét pályaválasztásában. A katolikus egyetemről így vall: „Megérkeztem, kiteljesedtem, boldog vagyok, felfedeztem önmagam, nyitottabb lettem. Az egyetemi hittan csoport hűséges tagja vagyok, szolgálatot teljesítek heti rendszerességgel. Hit, közösség, támasz – ez lett nekem az Egyház.”

Ágnes is megtiszteltetésnek éli meg, hogy bekerülhetett a kampányba: „Életem legszebb napjainak tartom a forgatással eltöltött napokat, mert igazi csodákat láttam. Az Egyház keze elér olyan helyekre, amelyeket jómagam is támogatnék. Jó tudni, hogy a világ tele van egymást segítő, támogató, közösen összefogó emberekkel.”

A kampány hivatalos oldala:
nekemazegyhasz.katolikus.hu

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

HÍREK KÉPEKBEN

• **Április 13-án** indul a következő önkéntesbeteglátogató-képzés az immár 20 éves Budapesti Katolikus Kórházlelkészség szervezésében. A képzésre március 31-ig lehet jelentkezni a +36-1-224-8640-es telefonszámon, hétköznap 8–16 óra között.

Fábry Kornél püspök úr
szentmisét mutat be

Kodály Zoltán halála 57. évfordulója alkalmából

március 4-én, hétfőn este 6 órakor a Budavári
Nagyboldogasszony (Mátyás)- templomban.

A nagy zeneszerző tisztelőit szeretettel várják a megemlékezésre. Az énekesek számára 17 órától próba lesz Kodály Zoltán Magyar miséjéből és a gregorián énekekből. Az emlékmisét egyházzenei hangverseny követi az Alba Regia Vegyeskar és a Székesfehérvári Kodály Zoltán Iskola énekkara közreműködésével.

Száz éve a pápa kórháza

A Salviati hercegek 1924-ben adományozták a Szentszéknek az első olasz gyermekkórházat, amely az idők során kiemelkedő szakmai szintre emelkedett mind a gyógyítás, mind a kutatás terén. A Vatikán és Olaszország nemrég írt alá megállapodást a klinika bővítéséről, amely egy új székhelyen valósul meg.

A cententárium alkalmából videóösszeállítással emlékezik a Szentszék a Gyermek Jézusról nevezett kórház történelmi pillanataira, felidézve az intézményhez tartozó épületek megnyitását és a pápák látogatásait. 1924. február 20-án történt az adományozás. Az erről készült okiratot szentszéki részről Basilio Pompili bíboros vikárius írta alá XI. Piusz jóváhagyásával. A Salviati hercegek ezzel átadták a Szentszéknek az általuk 1869-ben alapított első olasz gyermekkórházat, amely Róma szívében, Arabella és Scipione Salviati egyik házában nyílt meg tizenkét ágygal.

Kevesebb mint húsz évvel az alapítás után, 1887-ben a kórház átköltözött a Szent Onofrio-kolostorba, a Gianicolo-dombrára, ahol napjainkban is működik. 2030-ra azonban új székhellyel gazdagodik a 2015-ben bezárt Forlanini-kórház területén, ahol jóval nagyobb tér áll majd rendelkezésre a gyógyításra és a kutatásra. A Bambino Gesù-klinikán harminchárom ezer gyermeket kezeltek már azelőtt, hogy az intézményt a Szentszéknek adományozták volna. Erre az időszakra esett az 1915-ös aveyznói földrengés, amikor négyszázhusz gyermeket láttak el a kórházban, illetve az első világháború alatt pusztító spanyolnátha-járvány, amikor háromszáz kis beteget gyógyítottak itt.

A második világháború idején a kórház kénytelen volt szüneteltetni működését, de az azt követő évtizedekben egyre gyarapodott az intézmény. A római és az 1917-ben Santa Ma-

rinella településen létrehozott telephelyen túl 1978-ban Palidoro-ban is megnyitotta kapuit a gyermekkórház, 2012-ben újabb intézménnyel gazdagodott San Paolóban, 2022-ben pedig Passoscuróban. Nemcsak területileg fejlődött a kórház, hanem működését tekintve is: beteg-gozódott az olasz állami egészségügyi rendszerbe, és kutatói, illetve egyetemi kórházzá nyilvánították. Pápák egész sora kereste föl a klinikát: elsőként XXIII. János 1958-ban, majd VI. Pál 1968-ban, őt követte II. János Pál 1979-ben, XVI. Benedek 2005-ben, végül pedig Ferenc pápa 2017-ben. A Bambino Gesù-kórház ma az egyik

legnagyobb gyermekklinika és kutatóközpont Európában, és nagy nemzetközi intézményekkel áll összeköttetésben.

A kórház hivatalos honlapján olvasható adatok európai szinten is jelentősek: 2022-ben több mint 95 ezren kaptak ellátást a sürgősségi osztályon, 29 ezer gyermeket vettek föl kórházi kezelésre, 32 ezer sebészeti beavatkozást végeztek, és 2,5 millió ambuláns beteget láttak el az intézményben. A Bambino Gesù-kórház fekvőbetegeinek több mint harminc százaléka Lazio tartományon kívülről érkezik, 14 százalékuk pedig külföldi. A tavalyi évben 18 ezer, ritka betegséggel küzdő gyermeket ápoltak a szentszéki klinikán.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News

XII. Piusz pápa lelkületéről a Castel Gandolfo 1944 című kiállítás tükrében

A Castel Gandolfo 1944 című kiállítás célja, hogy emléket állítson 1944 „hosszú telének”, amikor a pápai villákban és a Hitlerjesztési Kongregáció (Congregatio de Propaganda Fide) nyári rezidenciáján tizenkétezer, a bombázások elől menekülő embert láttak vendégül. A tárlat megemlékezik arról az ötszáz menekültről is, akik ott estek a bombák áldozatául.

A február 10-én megnyílt tárlat a háború, a félelem és a remény drámai évére emlékeztet, és tanúskodik arról, hogy XII. Piusz pápa (Eugenio Pacelli) milyen lelkiállattal fordult a háborús menekültek felé, nemükre, vallásukra és politikai meggyőződésükre való tekintet nélkül.

1944 telén a pápai villák és a Hitlerjesztési Kongregáció kolégiuma tizenkétezer embernek adott menedéket, akik a háború és a környék, Castelli Romani vidékét ért súlyos bombázások elől menekültek. A kiállítás megnyitón a Vatikánvárosi Városállam Kormányzóságának elnöke, Fernando Vérgez Alzaga bíboros felidézte azokat a „fájdalom, a pusztítás és a gyász által fémjelzett hónapokat, amelyek visszhangra találtak Pacelli pápa szívében”. Neki köszönhető ugyanis, hogy 1944. január 25-én a pápai villák megnyitották kapuit, segítve azokat, akik menedéket és otlatot kerestek „a Szentszék sérthetetlenek hitt védőszáma alatt”.

Am megtörtént az elképzelhetetlen, és ez a remény alig két hét alatt szertefoszlott: a bombák ugyanis az addig a legbiztonságosabb helynek tartott, a Vatikánon kívül található, de

hozzá tartozó területet sem kímélték. Castel Gandolfo néhány nap alatt a „menekültek városává” vált. Az ide érkezőket a pápai villa szobáiban, fogadótermekben, lépcsőházaiban, valamint sátrakban és hamarjában felállított ideiglenes kunyhókban helyezték el a szőőkutak és a csodálatos kertek rózsabokrai között. Mindezt a pápa utasítására Giovanni Battista Montini prelátus, a későbbi VI. Pál pápa, valamint a pápai villák igazgatója, Emilio Bonomelli együttműködése tette lehetővé. „A remény menedékhelye a fájdalom helyévé változott” – emlékezett vissza Fernando Vérgez Alzaga bíboros. „1944. február 10-én délelőtt 9 óra 15 perc körül az amerikai bombázók ledobták bombáikat a Propaganda Fide kollégiumára és a Villa Barberinire. Soha nem számolták össze pontosan az áldozatokat, de a becslések szerint több mint öt-száz civil vesztette akkor életét.” Köztük családok, valamint szerzetesek és szerzetesnők.

„A háború nem ismer határokat és igazságot” – szögezte le Fernando Vérgez Alzaga bíboros. Emlékeztetett a klarisszák és a bazilita nővérek kolostorának lerombolására a pápai

villák Vatikánon kívüli, de a Vatikánhoz tartozó területén, ahol tizenhat, klauzúras apáca halt meg. „Hogyan felejthetnénk el a fiatal Bovit, a vatikáni sofőrt, akit egy géppuskasorozat gyilkolt meg május végén a La Storta városnegyedben, miközben a pápai villák megbízásából éppen élelmiszer-utánpótlásért volt úton?”

„Van egy ikonikus fotó, egy bekötözött fejű kislány képe” – jegyezte meg beszédében a kiállítás kurátora, Luca Carbone, a Vatikáni Apostoli Levéltár munkatársa. „Évtizedekig szándékosan névtelen maradt, azonban ma, amikor a jelen emlékezik és tisztelg a múlt előtt, felhatalmazást kaptam, hogy eláruljam a nevét a kislánynak, aki néhány nappal a fénykép elkészülte után meghalt. Fernando Scalchi volt, négyéves. Szeretném ezt a tárlatot azoknak a névteleneknek ajánlani, akiknek kilétét még a levéltár sem ismeri, mert még annyi méltóságot sem hagytak nekik, hogy annak idején felírták volna a nevüket, és születési vagy halotti anyakönyvi kivonat sem maradt utánuk. Valamennyi kis Fernandának állít emléket ez a kiállítás, és a fájdalomnak, amelyre nincsenek szavak.”

A bombázással tovább fokozódott a pápa aggodalma a legkisebbek és a legsebezhetőbbek iránt. „A villát azonnal tábori kórházzá alakították át a sebesültek ellátására” – foly-

A Castel Gandolfo-i pápai palotába igyekeznek a menekültek 1944-ben

tatta a kormányzóság elnöke. XII. Piusz pápa jótékonyági gesztusa egészen odáig elment, hogy elrendelte: a legelzártabb szobákat és a saját lakosztályát is nyissák meg a menekültek elhelyezésére. Azokban a hónapokban harminchat gyermek született a pápa hálószobájában, köztük egy ikerpár. Szüleik a pápa tiszteletére az Eugenio Pio és Pio Eugenio neveket adták a kicsiknek. „Drámai év volt ez, de egyúttal reménytel is – mondta a sajtótájékoztatón a Vatikáni Múzeum igazgatója, Barbara Jatta. – Sok gyermek a pápa ágyában született. A kiállítás menekültek ezreinek történetét meséli el, akiket befogadtak, megnyugtattak, akiknek ételmezéséről gondoskodtak azon a helyen, amely a lateráni egyezmény értelmében a Szentszék területe, tehát semleges volt az Európát sújtó háborús konfliktusban, noha osztozott

a korszak fájdalomában és drámájában.” E drámai napok után, a kitelepítések kezdetével XII. Piusz elrendelte a menekültek ellátásával foglalkozó pápai bizottság felállítását.

A kiállításon eredeti hangfelvételen hallgatható meg Péter akkori utódának híres beszéde, amelyet az 1944. március 12-én Rómában menedéket kereső háborús menekültekhez intézett, a beszéd szövege pedig kézírásos változatában, a javításokkal együtt tekinthető meg a tárlaton. 1952-ben Európában körülbelül tizenkétfélmillió, lakóhelyétől tizenkétfélmillió ember élte. XII. Piusz ekkor tette közzé Exsul familia kezdetű apostoli konstitúcióját, amely az elvándorlók lelki gondozásával foglalkozik. A vatikáni kormányzó elnöke a megnyitón „az Egyház migrációval kapcsolatos gondolatainak magna car-

tájaként” említette meg ezt a dokumentumot.

A Castel Gandolfóban nyílt kiállítás nemcsak az archív dokumentumok gondos összeválogatásával létrejött kiváló történelmi visszatekintés, hanem hihetetlenül aktuális is. Mialatt Európa a háborút követően a városok újjáépítésével és a gazdaság újraindításával küszködött, XII. Piusz pápa az idegenek, a száműzöttek és a menekültek befogadására buzdított. „Hogyan feledkezhettünk meg arról, milyen aggodalommal fordul Ferenc pápa is a migránsok felé? – tette fel a kérdést Vérgez Alzaga bíboros. – Elég, ha felidézzük azt a többször elhangzott figyelmeztetést, hogy a Földközi-tenger ne váljon migránsok temetőjévé. Emlékezzünk folyamatosan és sürgető felhívásaira is, amelyek az ukrainai és a közel-keleti békét sürgetik!”

A kiállítás megnyitóján jelen voltak olyanok is, akik személyesen éltek át a nyolcvan évvel ezelőtti történeteket. Az eseményen részt vett Raffaella Petri-ni nővér, Vatikán Városállam Kormányzóságának főtáskara és Andrea Tamburelli, a pápai villák igazgatója is. A megnyitót követően sor került az 1944. február 10-ei bombamerénylet áldozatainak emlékére évente megrendezett városi békemenetre.

Forrás: Vatikáni Rádió
Fotó: Vatican News